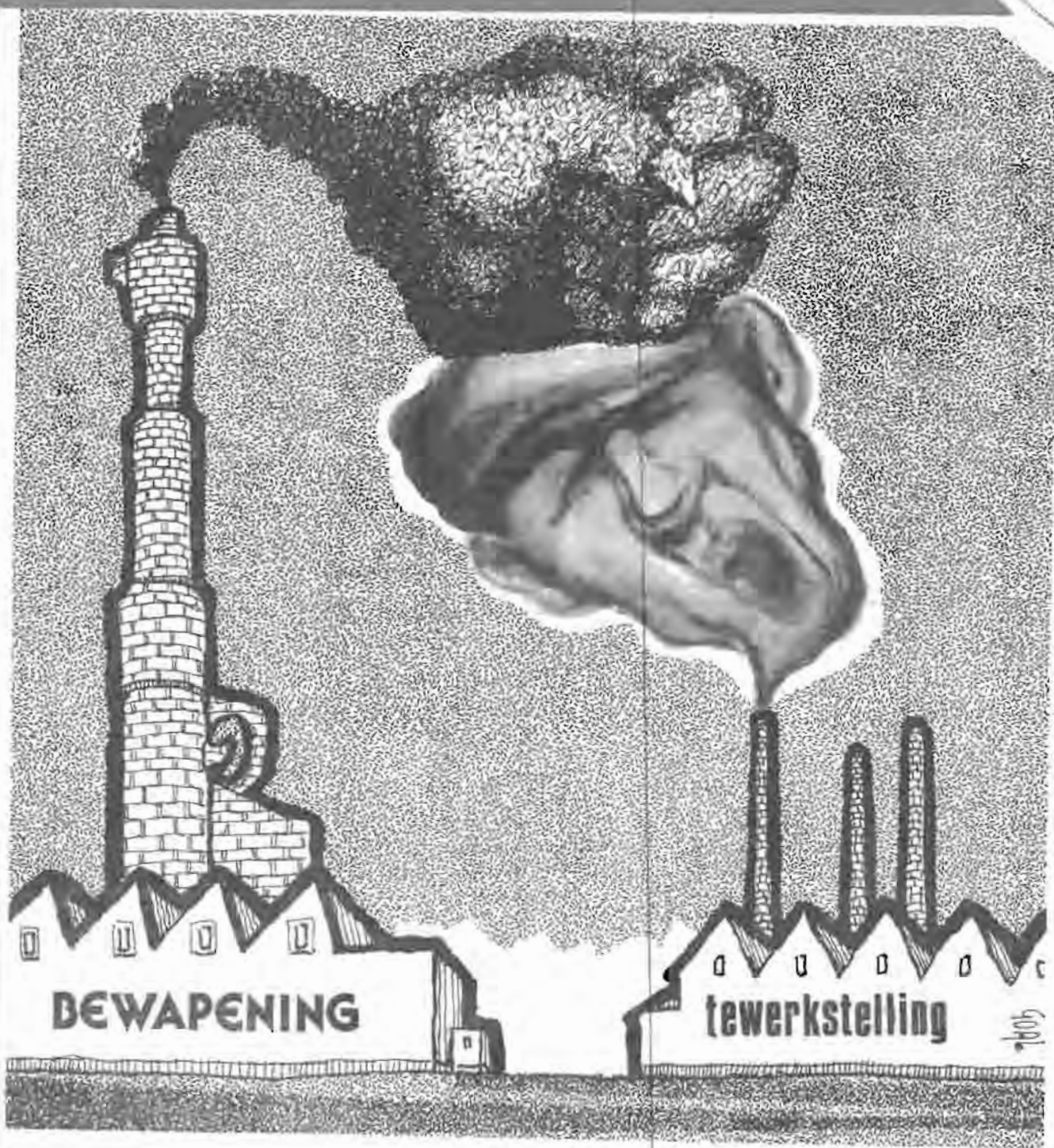

vredes

NEUTRONENBOOM

MAANDELAAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN
20ste jrg. - nr. 105 - SEPTEMBER 1977

G. J. van der Grinten

vrede

„Vrede“ Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblema-
tiek v.z.w.

Maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

Onderbergen 51 - 9000 Gent
Prk : 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent
Tel. 091/ 23.82.52

LEESGELD :

250 fr. per jaar
25 fr. per nummer.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :

Michel Vanderborght
Dreef 10a
9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Baillaul, Jo De Schuyter,
Nadine Crappé, Jules Verhelst,
Luk Kongs, Chantal De Smet,
Ernst GÖfchar, Kathleen Steel,
Michel Tanret, Filip De Paeppe,
Griet Marechal, Jan Verwest, Paula
Burghgraeve, Wilfried De Vleghere,
Brigitte Van Maele, Herman Talloen,
Elie Elia, Philip Delmotte, Luk
Vermeire.

MEDEWERKERS :

Jan Van Calstoren, Robert De
Gendt, Frank Bekke, Ward Ruys-
linck, Willy Courteaux, Ignas Lind-
emans, Eric Hulsens, Yves Van de
Steen, Janine De Rop, Stef Schmidt,
Walter Weydts, Jos Wolles, Cyriel
Verleyen, Freddy Tack, Rik Denys,
Toon Colpaert, Robert Braet, Al-
fons Goossens (Goal), Luc Zee-
broeck, Krista Dumolin, René Mor-
lion, enz., enz.
Centrum voor UNO-Recht (V.U.B.)
Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

HOOFDREDAKTEUR :

André De Smet

ABONNEMENTDIENST :

Lotty Verwest, Monique Verstraete

Overname van artikelen en tekeningen is
toegelaten mits bronvermelding en toe-
zending van een presentexemplaar.

„Vrede“ wil de spreekbuis zijn van al
diegenen die - door degelijke informatie
of voorstellen - een bijdrage willen brin-
gen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de
medewerking van al diegenen die hiertoe
kunnen bijdragen.

De ondertekende artikelen beantwoorden
dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het
standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK :

Beschutte Werkplaats, Landegem

UIT DE INHOUD

Blz.

EDITORIAAL	3
Een politiek zonder toekomst	3
OP DE UITKIJK	4
Twee gebeurtenissen	4
BINNENLAND	5
Parlement en buitenlandse politiek	5
AZIE	7
Korea	7
De voordelen en moeilijkheden van Vietnam in de nieuwe revolutionaire etappe	9
EUROPA	13
Koncentratiekamp Auschwitz 1977	13
Spanje	16
Debat over de mensenrechten	17
BEWAPENING EN ONTwapENING	18
Neutronenbom (One bomb too far)	18
LATIJS-AMERIKA	22
Chili 4 jaar militaire diktatuur	22
VREDESFONDS	24
AFRIKA	25
Eenheid voor de bevrijding van Zimbabwe	25
Interview met Joshua Nkomo	25
BOEKBESPREKING	28
Zaire ketens van koper	28
OPVOEDEN TOT VREDE	29
Wat heeft een kinderboek nu met politiek te maken ?	29
Laat het kind kind zijn !	30
CIJFERS	31
LEZERSBRIEVEN	32
Praten met Tsjechen	32
Antwoord op een antwoord	33
Nevels trekken op in Oost en West	34
VREDESINITIATIEVEN	35
AANKONDIGINGEN	35
AANVULLENDE KORTE BERICHTJES	

EEN POLITIEK ZONDER TOEKOMST

Het is nog niet te laat om even terug te komen op de besprekingen over de Begroting van Landsverdediging die op 16 juni (Kamer) en 5 juli (Senaat) plaats hadden. Ons inziens is dit uiterst belangrijk omdat :

1. De persmedia, traditiegetrouw, aan de besprekingen over dit belangrijk probleem weinig aandacht schonk
2. Deze begroting 1977 slechts werd besproken en gestemd nadat ze sinds zes maanden in uitvoering is
3. Hier eveneens werd gestemd over de aanpassing van de begroting 1976, aanpassing die dus noodzakelijk blijkt tengevolge van de politiek van de voorgaande regering.

Voor wat de laattijdige bespreking van de begroting betreft zal men natuurlijk in regeringskringen opwerpen dat de kamerontbinding, de verkiezingen en de regeringsonderhandelingen de oorzaak van deze vertraging zijn geweest. Dit neemt echter niet weg dat het hier om zonderlinge praktijken gaat. Zo iets als vijgen na Pasen t.t.z. de bevestiging van het feit dat er iets schort in onze zo hoog aangeschreven parlementaire democratie.

Andere vraagtekens kunnen eveneens gesteld worden achter de gevoerde debatten en de uitgebrachte stemmingen. De oppositie van gisteren, nu ook deel uitmakend van de regeringsmeerderheid, stemde nu in grote lijnen een begroting die zij, amper één jaar geleden met klem bestreden heeft. V.D.B. die bij dit ganse vertoon de „dirigeerstok" in handen houdt, moet over dit alles zeker heel voldaan zijn. De lof die hem door sprekers van verschillende fracties werd roegezwaaid zal hem zeker toelaten nog een hogere borst op te zetten.

Over de debatten kan zeker niet gezegd worden dat ze op een hoog peil stonden. Men staat verwonderd dat zo weinig boeiende en zinvolle dingen worden gezegd rond een begroting die, enerzijds mede een uiting is van 's lands inzet voor de vrede en anderzijds met een belangrijk deel van de gelden van de gemeenschap gaat lopen.

Opvallend hierbij was het aantal sprekers die het onmisbaar oordeelden uit het fameuze boek van generaal Close te citeren. Het ziet er naar uit dat dit het „lijfwerk" geworden is van heel wat politici, hun enige kennis van de internationale problematiek. Kan het anders wanneer men weet dat onze minister van Buitenlandse Zaken Simonet hiervoor het voorwoord geschreven heeft ? Wat hierbij dan wel opvalt is dat niemand achterhaald heeft dat verschillende westerse en militaire leiders sinds lang de „koude oorlogpolitiek" model generaal Close, de reinste onzin noemen !

Het zou ons te ver leiden uitvoerig op de vernoemde tussenkomsten terug te komen. Positief was echter dat enkelen zich, ondanks het uitgedrukt vertrouwen in de politiek van de minister en de regering, zich toch een aantal vragen gaan stellen. Volkswaartegenwoordiger Denison wees er b.v. op dat, wanneer men zegt dat de stijging van de begroting matig zou zijn, t.t.z. 12 procent per jaar en lager dan het gemiddelde, hij zelf zeer geschrokken was vast te stellen dat landsverdediging op tien jaar tijd een verhoging van de uitgaven kende met 120 procent, t.t.z.

van 27 miljard 200 miljoen in 1966 tot 66 miljard 500 miljoen in 1977 wat, met dezelfde trend, voor 1986, niet minder dan 188 miljard 700 miljoen frank zal betekenen. Wanneer men weet dat de kostprijs van de beruchte F-16 van General Dynamics die in 1975 door België werden aangekocht volgens het Amerikaans Rekenhof nu reeds 20 procent duurder zullen kosten dan begrijpt men dat de toename van de militaire uitgaven eigenlijk niet meer controleerbaar zijn. Meteen staan we bij de kern van het probleem. Waar gaan we heen ?

Het zijn de toenemende uitgaven voor de overheidsdiensten die, volgens de regering, de oorzaak zijn van haar budgetaire moeilijkheden. Het zogenoemd „hakbijl" comité, dat voortaan een bestendig karakter zal krijgen, heeft tijdens de laatste julidagen hardhandig gesnoeid in de verschillende ministeriële begrotingen. Zoals steeds in een dergelijke situatie werden de zwaarste slagen gericht tegen de sociale sector. Over de toenemende en onzinnige militaire uitgaven wordt echter geen woord gerept. V.D.B. en zijn ministerie van defensie moeten zich geen zorgen maken !

Tegen alle regels van het gezond verstand in gaat de nieuwe regering Tindemans II, ondanks de nieuwe partners, juist dezelfde richting op als de voorgaande.

Moet men dan hier niet eenvoudig weg schrijven dat ze allemaal akkoord gaan met het sinds lang uitgestippelde programma van V.D.B. ? Of anders ... In hoever hebben regering en parlement nog inspraak in de militaire politiek die ons door anderen, door de NAVO, wordt opgelegd ? Een dergelijke politiek beantwoordt geenszins noch met de traag maar zeker op gang komende internationale ontspanning, noch met de economische en financiële mogelijkheden van een klein land als het onze.

In een land waar, alle optimistische verklaringen en verkiezingsbeloften ten spijt, men iedere dag een beetje dieper wegzakt in het moeras van de economische crisis moet men zich over deze problemen gaan vragen stellen. Regering, Parlement, maar ook de ganse gemeenschap dragen hier een ontzaglijke verantwoordelijkheid voor de toekomst. In een klein land als het onze, met zijn 300.000 werklozen, inflatie, stijgende levensduurte en waar het voor de economisch zwakken steeds moeilijker wordt om de eindjes aan elkaar te knopen, moet in eerste instantie in de minst produktieve sector, de militaire uitgaven, gesnoeid worden.

Een dergelijke politiek beantwoordt zeker aan de diepe verzuchtingen van de brede volkslagen, van de meerderheid van ons volk.

Een eerste stap in de goede richting, een politiek gericht op de toekomst, zou inhouden dat de militaire uitgaven geblokkeerd worden. Een dergelijke aanpak zou tevens beantwoorden aan een politiek ten gunste van de internationale ontspanning en in de geest liggen van het slotakkoord van de Conferentie van Helsinki.

Daar waar het duidelijk blijkt dat de overheid niet geneigd blijkt te zijn uit dit alles de nodige conclusies te trekken, is het de taak en de verantwoordelijkheid van de openbare opinie hierop de aandacht te vestigen en, door een toenemende druk, een duidelijke en concrete ommekeer af te dwingen.

André De Smet,

TWEE GEBEURTENISSEN...

Je ene kreeg uitvoerige aandacht in de pers. De tweede nauwelijks.

Eerste. Antoon Pype, lid van de extreem-rechtse Vereniging Vlaams Aktiekomitee Oost-Europa (VAKOË), gaat in Leningrad pamfletten uitdelen die propaganda maken voor het politiek programma van de „Russische Solidaristen“ (NTS), een extreem-rechts groepje emigranten dat het regime in de Sovjet-Unie wil omverwerpen en het kapitalisme in dat land invoeren. Hij wordt gearresteerd en veroordeeld. Volkomen normaal in om het even welk land. Wie als buitenlander propaganda maakt voor de omverwerping van een regime in een vreemd land, maakt zich schuldig aan strafbare feiten. Dat is overal zo. (In België mogen zelfs Belgen in heel wat gemeenten geen pamfletten uitdelen met de meest onschuldige inhoud). Wat heeft Antoon Pype met zijn aktie bewezen? Niets, behalve dat hij een naïef warhoofd is. Wie heeft hij geholpen? Niemand, want de zaak van de „dissidenten“ en de „vrije meningsuiting“ is zeker niet gediend door de aktie van een buitenlander die de omverwerping van het regime komt propageren. Wat is dan het netto-resultaat van Pype's onderneming? Roem en glorie voor Antoon Pype, die bij zijn terugkeer in België (na zes maanden van zijn straf te hebben uitgezeten) als een held wordt ontvangen en oeverloze perscommentaren uitlokt. Een slag in een heel kleine plas water. Een infantiele kwajongensstreek die voorgesteld wordt als een daad van „internationale solidariteit“. Extreem-rechts op de bres voor de vrijheid, die de Oostfrontstrijders vijfendertig jaar geleden aan de zijde van het Nazisme aan de Russen gingen brengen. Propaganda voor de invoering van het kapitalisme in de Sovjet-Unie vermord als be-

kommernis om de mensenrechten. Misschien gelooft Pype het zelf. De kranten hadden beter mogen weten.

Tweede. Vier pas afgestudeerde dokters vertrekken naar Libanon om gedurende de vakantie maanden gratis te gaan werken in een Palestijns vluchtelingenkamp. Er is weinig over te doen geweest. Ze zullen bij hun terugkeer niet op fanfaregeschal onthaald worden. Er zit aan hun aktie geen enkel sensationeel aspekt. Er valt voor hen weinig roem mee te oogsten. Maar het is een daad van konkrete én doelmatige solidariteit met verdrukten, met hulpbehoevenden, met rechtlozen. Eén van de dokters komt toevallig uit dezelfde gemeente Zonnebeke als Antoon Pype. Zonnebeke zendt zijn zonen uit, maar wel in zeer verschillende richtingen.

De rol van de pers is, als we deze twee gebeurtenissen met elkaar vergelijken, eens te meer bedenkelijk geweest. Niemand vraagt of verwacht dat de kranten dithyrambische artikels zou wijden aan de aktie van de jonge dokters. Daar doen ze het niet voor. Maar als de kranten dan toch zoveel belangstelling hebben voor solidariteitsakties van idealistische jonge mensen, waarom dan die uitvoerige en eenzijdige aandacht voor het absurde Pype-verhaal?

Precies. Omdat de meeste kranten niet gericht zijn op het brengen van kritische analyse, op het aanbrengen van een korrekt perspektief, een juiste kontekst, relativerende kommentaar, maar op propaganda. Als die propaganda dan ook nog een sensationele tint heeft, zoveel te beter dan. Dat verkoopt. De bekommernis om de oplagecijfers kan dan altijd nog verklaard worden als nobele bekommernis om het democratisch pluralisme van de pers.

W. Courteaux.

PARLEMENT EN BUITENLANDSE POLITIEK

BELGISCH BUITENLANDS BELEID

Naar gewoonte is de buitenlandse politiek nauwelijks ter sprake gekomen bij de voorbereiding van het regeerakkoord met uitzondering evenwel voor de ministerportefeuilles. In het regeerakkoord werden slechts twee punten aangestipt. Het eerste betrof de Europese verkiezingen, waarvoor het parlement de kieswet moet opstellen. Het tweede bepaalde expliciet dat Zaïre, Rwanda en Boeroandi in het ontwikkelingsbeleid een bijzondere plaats zullen blijven innemen, gezien het verleden en de menselijke (sic) banden tussen deze landen en België. Volgens de verklaring van de nieuwe regering zou zij zich willen inzetten voor een grotere Europese eenmaking, voor een rechtstreeks gekozen parlement met reële bevoegdheid en voor de verbetering van het besluitvormingsmechanisme. Voor zijn verdediging blijft België lid van de NAVO. Dit belet niet dat de regering zal ijveren voor een evenwichtige, gelijktijdige en gecontroleerde ontwapening. De Belgische houding t.o.v. de ontwikkelingslanden rust op drie pijlers: een nieuwe internationale economische orde, een aangepaste ontwikkelingsstrategie en een aanpassing van de middelen en instrumenten van ons ontwikkelingsbeleid.

(Keesings historisch archief, 1977
blz. 363/3 en 399/2, 3)

MIRAGE EN NATIONALE Vliegtuigindustrie

Luk Vansteenkiste vroeg de minister van Economische Zaken (vragen die hij ook aan de minister van Landsverdediging had gesteld, zie Vrede mei 1977) of hij nog iets vernomen had van het miragevliegtuig dat in de tijd van de koop van de eeuw als volstrekt gelijkwaardig aan de YF-16 werd voorgesteld en dat nu zelfs niet voor de Franse luchtmacht wordt gebouwd? Wat is de overheidshulp die onze nationale vliegtuigindustrie - een eufemisme volgens de vraagsteller voor de door Dassault opgekochte en door de staat in leven gehouden nijverheid - heeft gekregen sedert vier jaar? Tenslotte welke zijn de werken die Dassault via Sabca voor de bouw van de YF-16 zal uitvoeren?

Van de mirage heeft de minister blijkbaar niets meer vernomen. Over de overheidshulp kan ook niets gezegd worden, daar het niet gebruikelijk is via het Bulletin van Vragen en Antwoorden dergelijke inlichtingen te geven. Verder protesteert de minister tegen de voorstelling alsof de door Dassault gecontroleerde firma's onze ganse Bel-

BINNENLAND

gische luchtvaartindustrie zouden uitmaken. Dit gaat slechts op voor een minderheid. Vele firma's uit deze sectoren staan immers onder toezicht van Amerikaanse, Nederlandse, Britse en Duitse investeerders! Ons inziens blijft „nationale luchtvaartindustrie” dus een eufemisme. Voor Sabca zelf is het kapitaal voor 50 procent gecontroleerd door Dassault en voor 47 procent door de Duits-Nederlandse groep V.F.W. Fokker.

(Vrag. en antw. Kamer 1976-1977,
afl. 18, blz. 1078-1079)

STARFIGHTER, STAATSGREEP EN STEEKPENNINGEN

Zonder antwoord bleven (vooralsnog?) drie vragen aan de minister van Landsverdediging. Een eerste betrof de ongevallen met de Starfighter F-104 en de Mirage V. „Er wordt soms beweerd dat de reserve officieren bereid zouden zijn om tot een staatsgreep over te gaan... en waarom niet?”

Informatie over deze uitspraak van luitenant-kolonel Marique, voorzitter van de kring van reserve officieren, tijdens een bijeenkomst van reserve officieren uit acht landen op 4 en 5 juni te Brussel, werd niet gegeven.

Over het onderzoek naar steekpenningen aan Belgische vertegenwoordigers uitbetaald door British Leyland kwam ook geen verduidelijking.

(Vragen van respectievelijk Dejardin, Baudson en Vansteenkiste, Vrag. en antw. Kamer, buitengewone zitting 1977, afl. 2, blz. 46-47)

BELGISCHE KERNCENTRALES

Het was de regering Vanden Boeynants-De Clercq, d.w.z. het ministerieel comité voor economische en sociale coördinatie, die op 14 mei 1968 tot de oprichting van de kerncentrales besliste en Doel, Tihange en Zeebrugge als vestigingsplaatsen goedkeurde. De concrete realisaties zouden nog wel de nodige toelatingen moeten krijgen van de bevoegde instanties, terwijl Zeebrugge ondertussen onmogelijk is geworden gezien de toelating aan de NV Distrigaz om er een „piekbesnoeiingsinstallatie” (installation d'écartement de pointes) op te richten.

(Vraag van Schrans, ib., blz. 41)

EUROPESE GEMEENSCHAP

De eenmaking van de Europese gemeenschap, althans het eensgezind stem uitbrengen, boeit onze parlementsleden. Op de 268 maal dat er op de 31ste zitting van de Algemene Vergadering van de VN gestemd werd, gebeurde dit door de 9 landen van de EEG 219 keer eensgezind en 47 keer verdeeld. België heeft slechts in 4 gevallen anders gestemd dan de meerderheid, maar werd daarbij gevolgd door 3 andere partners.

(Vraag van Vandewiele, Vrag. en antw.
Senaat 1976-1977, afl. 21, blz. 710)

Hougardy stelde belang in de betere werking van de Europese Raad of juistere hoe België de suggesties terzake van de Franse president heeft beantwoord.

(ib., biz. 711)

ONTWIKKELINGSHULP

Een hele reeks vragen in verband met de ontwikkelings-samenwerking en -hulp waren afkomstig van R. Peeters. Belangrijk was zijn vraag naar de houding die België heeft aangenomen i.v.m. het probleem van de schuldenlast van de ontwikkelingslanden. Schuldenlast en vrijwaring van de koopkracht waren de toetsstenen voor de politieke wil van de industrielanden om ernstige oplossingen te vinden voor het ontwikkelingsprobleem en tevens de struikelblokken van de werkzaamheden in juli 1976. De minister antwoordde dat België actief heeft bijgedragen tot het uitwerken van positieve voorstellen, die gezamenlijk door de VS en de EEG werden ingediend. Waardoor wij grondig op de hoogte zijn.

Op de vraag naar de punten waarvoor er sinds 1974 een reële coördinatie inzake ontwikkelingssamenwerking werd bereikt in de Europese gemeenschap, kwam geen concreet antwoord.

Uit andere antwoorden leren we dat de onderhandelingen betreffende het eventueel oprichten van een Gemeenschappelijk Fonds voor de basisproducten zijn begonnen (gevolg van de vierde conferentie van Lincast). Ook is de Raad van de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten erin geslaagd (8 ma. 1977) een gemeenschappelijk standpunt te bepalen inzake de oprichting van een gemeenschappelijk fonds.

Slechts het jaarprogramma van de voedselhulp van de Europese Gemeenschap voor 1977 is definitief beslist. Het driejaarsprogramma is nog louter definitief (antwoord met cijfers).

Op te merken valt dat de ministeriële antwoorden bij herhaling zeer weinig de inhoud van de vraag raken, dan wel het al dan niet aangezind zijn van de Europese partners. Dit was b.v. het geval met de vraag naar de houding van de gemeenschap i.v.m. de schuldenlast van en de inkomstenoverdracht naar de ontwikkelingslanden. Door de overeenkomst van Lomé kunnen alle produkten uit de ACS staten vrij op de gemeenschappelijke markt binnenkomen. R. Peeters vroeg naar de hoefselheid produkten die sinds 1 juli 1975 in de EEG zijn ingevoerd en die uit de EEG naar de ACS landen zijn uitgevoerd. Hij vroeg ook naar de resultaten van het systeem van stabilisering van de exportopbrengsten overeengekomen in het kader van de akkoorden van Lomé tussen de Europese gemeenschap en de ACS staten voor het jaar 1975.

(Vragen van R. Peeters, Vrag. en antw. Kamer 1976-1977, afl. 19, biz. 1103 en afl. 20, biz. 1161-1169)

Naar aanleiding van de aanhouding en de uitdrijving uit San Salvador en nadien uit Guatamala van de Belgische priester en ontwikkelingshulpster Willibrord Denauw uit Brugge, interpeleerde volksvertegenwoordiger Vandamme over de waarborgen voor veiligheid van de ontwikkelingshulpers.

(Vrag. en antw. Kamer 1976-1977, afl. 20, biz. 1169)

CHILI EN PYPE

Zowel in de Senaat als in de Kamer werd een motie rig-

diend respectievelijk door Irène Pétry en door Tilly De Clercq waarin de solidariteit met de hongerstakers in Santiago de Chile betuigd wordt. Kamer en Senaat vragen de regering initiatieven te nemen om de hongerstakers te beschermen en om klaarheid te brengen in het lot van de politieke gevangenen en van de verdweenen personen. Dit was de gelegenheid voor Van Oostghem om zich af te vragen waarom de Senaat niet missen de vrijlating van Antoon Pype zou vragen. Toch werd de motie er eenperig goedgekeurd na inlassing van de zinsnede dat aan de regering ook gevraagd wordt dezelfde aandacht te willen besteden aan allen die het dachtoffer zijn van enige schending van de recht van de mens.

(Beknopt verslag van de Kamer op 23 juni 1977, biz. 70 en beknopt verslag van de Senaat op dezelfde dag, biz. 64)

DEGANDA-CAMBODGA

Welke stappen denkt de minister te ondernemen zowel bij de UNO als bij president Amri naar aanleiding van de moordpartijen door Degandese soldaten bedreven? En wat ten overstaan van de volkerenmoord te Cambodja? De grootste hinderpaal is volgens de minister de moeilijkheden die zich stellen om bewijskrachtige inlichtingen te bekomen zowel over Cambodja als over de weinige vreemdelingen die er verblijven. Dit zou ook de reden zijn waarom de bevoegde instanties van de VN nog geen klachten in dit verband hebben ondertocht. De minister zou op de Algemene Vergadering van de VN voorstellen hebben ingediend om het verbodigen van de rechten van de mens tot plaats gemakkelijker te kunnen maken.

(Vraag van Volkens, Vrag. en antw. Kamer 1976-1977, afl. 20, biz. 1170 en van Peeters, ib. biz. 1165; mondelinge vraag van R. Peeters 3 maart 1977)

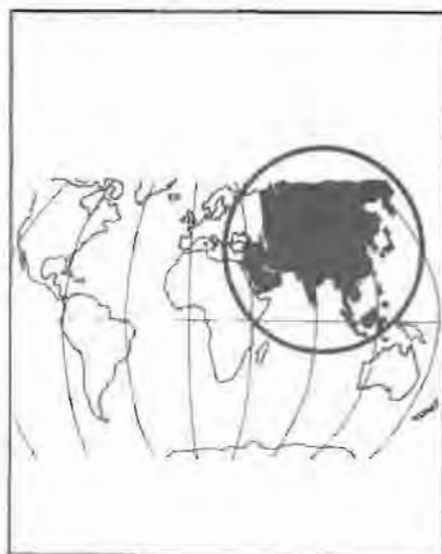
G M

WIST U AL ... ?

De ambassadeur van Chili in Peking, S. Duidobro, heeft bekend gemaakt dat China aan zijn land een ruime lening heeft toegestaan van 50 miljoen dollar. Ook in 1976 hebben de Chinese leiders van Pimochet veel technische en economische hulp verstrekt onder de vorm van een krediet van 100 miljoen dollar. Daarbij was kan...

WIST U AL ... ?

Na de ramp op het boortland „Bravo“ van Ekofisk blijkt, nu de brand gestopt werd, iedereen oegelucht... Over de 30.000 ton petroëum die in zee werden gestort maakt niemand zich zorgen. Deze zullen zich zelf oplossen beweren Philips Petroleum en Petrolina... De specialist Red Adair verklaarde nogmaals dat pompen-rampen niet uitgesloten zijn en dat dit voor Nederland op een werkelijke catastrofe zou kunnen uitmonden. Intussen is bekend geworden dat de pijpleiding die Ekofisk met de Terminal Teulide (Engeland) verbindt over 60 km boven de zeebodem hangt, waarou te eigenlijk zou moeten rusten. De petroëum-trust vindt dit echter niet zo erg en beweren dat bij een gebeurlijke breuk de druk van het water een eventueel lek wel zou dichten...

KOREA,

tientallen jaren in twee gesneden - strijd voor onafhankelijkheid, tegen kolonialisme en verdeling.

Door Remy Gillis.

Het enorm China en de Sovjetunie in het noorden, - het machtig Japan in het Zuiden, Korea is letterlijk verpletterd tussen drie reuzen.

China en de Sovjetunie vormen de noordelijke grens en de eerste eilanden van de Japanese archipel bevinden zich op minder dan 160 km van de Koreaanse zuidkust. Korea is een klein land : gemiddeld 900 km lang en 200 km breed, wat ongeveer een oppervlakte uitmaakt van zevenmaal België (220.740 km² waarvan 121.914 km² voor het noorden).

De bevolking bedraagt 50 miljoen inwoners - 17 miljoen voor het noorden en 33 miljoen voor het zuiden.

Het Koreaanse volk is een van de meest homogene naties ter wereld, - het spreekt een enkele taal (40 tekens) en een duizendjarige beschaving.

Zijn geschiedenis.

Begint met het neolithisch tijdperk (4000-3000 voor Christus).

Daarna de drie monarchieën (58 jaar voor Christus tot 668 na Christus) : Kogeryo in het noorden, Silla en Balkdje in het zuiden.

Dan volgt het vereende Silla (668-935) door de verovering van Balkdje in 660 en Kogeryo in 668.

In 668 na Christus is dus het schiereiland voor de eerste maal verenigd - de hoofdstad heet Kyongdjo.

Het Boeddhisme is staatsgodsdienst.

Van 918 tot 1392 regeert de dynastie Koryo (Koryo is de oorspronkelijke naam van Korea).

Een opstandige chef, Wang Han, voert het gezag en vestigt de Koryo-dynastie, die zoals overigens al de vorige, in een ononderbroken strijd tegen China gewikkeld is.

Van 1392 tot 1920, komt de Li dynastie aan de macht door de machtsovername van generaal Li Seung Ré, die

de hoofdstad naar Seoel verplaatst en tegen het Boeddhisme kampt, omdat die te veel invloed had gekregen. Hij voert een hervorming van de administratie door en voert het confucianisme in als basis van de leidende principes voor het leven van de natie.

Deze periode is gekenschetst door een grote vooruitgang - het Koreaans alfabet HANGOEL wordt door de koning SEJONG aan de natie opgelegd.

Korea is bestendig blootgesteld aan de invasiepogingen van China en Rusland - zonder resultaat - het zijn de Japanezen die er tenslotte in gelukken het land te kolonizeren - ondanks China en Rusland.

De koloniale periode duurt van 1910 tot 1945.

De Japanese kolonisatie is gekarakteriseerd door een politiek van systematische uitbuiting. De bewegingen voor onafhankelijkheid en vrijheid worden op een wrede manier onderdrukt en het gehele volk lijdt geweldig onder de Japanner Fwanny.

Tijdens de Japanese bezetting ontwikkelt zich een krachtadige actie voor ontvoogding en kommandant Kim Il Sung stichtte in 1926 de Unie voor de omverwerping van het imperialisme.

Dit is de eerste revolutionaire anti-Japanse organisatie - de eerste organisatie die doelmatig de gewapende weerstand organiseert.

Op 25 april 1932 wordt te Ando het revolutionair volksleger geschapen.

Doorheen de dagelijkse acties doet de noodzaak van een breder front zich voelen en in 1936 vormt Kim Il Sung de vereniging voor het herstel van het vaderland en scheidt hij een nationaal anti-japanees eenheidsfront. In 1945 worden de Japanners definitief verslagen, en wordt Korea, tegen de wil van het ganse volk, in twee gedeeld.

Door het wegvallen van Japan is Korea automatisch bevrijd - maar de gewapende tussenkomst van het buitenland verhindert de vorming van een staat. En het is door toepassing van een voor de kapitulatie afgesloten akkoord dat het Sovjet-leger belast wordt met de ontwapening van de Japanse troepen in het noorden (boven de 38e parallel) en deze van de Verenigde Staten met die van het zuiden.

In het noorddeel van het land erkennen de Sovjet-overheden de representativiteit van de organen van een volksmacht die over het gehele territorium lokale macht in handen hadden gekregen, en die overigens al de tendens van de patriotische weerstands-bewegingen in zich hielden.

In het zuiden ontschepen op 8 september 1945, 20 dagen na de bevrijding, de Amerikaanse troepen. Ze stellen onmiddellijk een militaire administratie in en hun eerste dekreet is het verbod volkkomités te vormen en de bestaande te ontbinden.

Het is onmiddellijk duidelijk dat de Amerikaanse overheid zinnens is het revolutionaire proces te frunken en dit in het gehele grondgebied. Zij moedigen de meeste

reactionaire politieke organisaties aan de macht over te nemen en het is aldus dat Syng Man Rhee op het voorplan komt.

De Amerikaanse overheden willen met alle middelen beletten dat het gehele land de weg naar het socialisme inslaat en in weerwil van het recht op zelfbeschikking van het Koreaanse volk wordt de deling van het land bestendigd en georganiseerd.

In het noorden gaat het helemaal anders.

President Kim Il Sung sticht op 10 oktober 1945 de Partij van de Arbeid en kondigt op 9 september 1948 de geboorte aan van de Democratische Volksrepubliek van Korea, een republiek vrij van elke vreemde bezetting en die zich tot doel stelt de weg naar het socialisme op te gaan.

Maar de verdeling van het vaderland zal nog veel bloed en tranen kosten aan het Koreaanse volk.

In 1950 doen de legers van het zuiden een eerste poging om gewelddadig de politieke vereniging van het land door te voeren.

Ze bezetten enkele dorpen op het noordelijk grondgebied.

De noordelijke legers verdrijven de Zuid-Koreanen tot aan de stroom HANKANG en na die strijd wordt Seoul bezet.

Twee dagen later op 27 juni - geeft de O.V.N., geheel in handen van de Amerikanen, het opperbevel van de interventielegers aan generaal Mac Arthur. Deze krachten omvatten troepen van 16 westerse landen - waaronder ook Belgische.

Deze oorlog zal drie jaar duren, en één miljoen slachtoffers vergen en eindigt op een wapenstilstand die het probleem van de verdeling van het land onopgelost laat. Op 27 juli 1953 wordt te Panmoendjon de wapenstilstand ondertekend. Het bloed vergieten wordt stopgezet maar het is het begin van de lange periode van spanning, van provocaties met meer of minder ernstige gevolgen.

Onmiddellijk na het beëindigen van de vijandelijkheden begint in het noorden de opbouw van een socialistische maatschappij vrij van elke uitbuiting of onderdrukking. De industrialisatie van het land wordt energiek aangezet en doorgevoerd en een solide basis gelegd voor een nationaal onafhankelijke economie.

In het zuiden woedt een ernstige politieke en economische crisis, die in 1960 een opstand veroorzaakt van de studenten, die de getrukeerde verkiezingen van Syng Man Rhee aanklagen.

Syng Man Rhee treedt af en een voorlopig bewind neemt de leiding van het zuiden.

Niet voor lang! want een militaire staatsgreep geleid door Park Chung Hee werpt de regering om.

Met de hulp van de C.I.A. wordt een fascistische diktatuur ingesteld, die een van de hardste in de wereld geworden is.

Eerst wordt de „noodtoestand“ afgekondigd, gevolgd door de krijgswet en de laatste dagen worden de leiders van de oppositiebeweging opgesloten, de ex-kandidaat voor het presidentschap de Heer Kim Dac Jong, de Heer Jun Bo Seun (oud voorzitter van de Republiek) en vele andere, studenten en intellectuelen, waaronder de grote katholieke dichter Kim Chi Ha.

Deze maatregelen maken van Zuid-Korea een land waarin de meest totale willekeur heerst, waarin een schrikbewind al degenen verdrukt die strijden voor de herinstelling van de democratische rechten of die het wagen hun mening te uiten inzake de noodzakelijke hereniging van het vaderland.

Duizenden mensen leven thans in de gevangnissen en kerkers van Zuid-Korea in toepassing van de noodtoestand.

De vreedzame en onafhankelijke hereniging van Korea. De verzoeking naar eenheid is een van de fundamentele karakteristieken van het Koreaanse volk, zowel in het zuiden als in het noorden.

Zoals alle andere volkeren heeft het Koreaanse volk het onbetwistbaar recht op zelfbeschikking, t.z. het recht zonder vreemde tussenkomst te beslissen, hoe het zijn toekomst ziet.

De overeenkomst tussen noord en zuid betreffende de grondbeginselen die de basis moeten vormen voor de hereniging zijn vervat in de gemeenschappelijke verklaring van 4 juli 1972. Ze behelzen: geen vreemde inmenging maar volledige onafhankelijkheid boven alle ideologische en sociale verschillen in de regimes.

Deze overeenkomst is de meest klare uitdrukking van het recht op zelfbeschikking.

Deze principes zijn goedgekeurd geweest door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties op 28 november 1973.

Diezelfde vergadering besloot insgelijks de commissie voor de hereniging en de heropbouw van Korea te ontbinden en ze erkende elders dat deze commissie geen gerechtelijke grond had en heeft en dat het behoud van dit door de Verenigde Naties geschapen organisme slechts kon dienen als een der elementen van de interventiepolitiek van de Verenigde Staten in Korea.

De Democratische Volksrepubliek Korea heeft concrete voorstellen geformuleerd teneinde de gemeenschappelijke verklaring in een werkelijkheid om te zetten. In juli 1973 heeft de voorzitter Kim Il Sung een programma in 5 punten voorgesteld dat de volgende ideeën bevat:

1. Vermindering van de spanning tussen noord en zuid door uitschakeling van de militaire oppositie.
2. Veelzijdige samenwerking en uitwisselingen tussen noord en zuid.
3. Samenroeping van een grote nationale conferentie waaraan zouden deelnemen al de vertegenwoordigers van al de sociale klassen en volkslagen, al de politieke partijen, al de sociale organisaties van noord en zuid.
4. Vorming van een confederatie tussen noord en zuid onder de naam van „Confederale Republiek Koryo“, zonder welkdanige voorafgaandelijke voorwaarde, t.z. zonder verandering van de thans bestaande regimes.
5. Aansluiting van deze Confederale Republiek bij de organisatie van de Verenigde Naties.

Deze voorstellen zijn zonder gevolg gebleven!

Op 25 januari laatstleden zond een nationale Conferentie - waarin alle partijen en sociale organisaties van Noord-Korea aanwezig waren, een brief gericht aan de verschillende partijen en enkele organisaties van Zuid-Korea. Teneinde tot de hereniging te kunnen komen werden

volgende voorstellen gedaan :

1. De verwezenlijking van de eenheid moet de taak zijn van de socialistische krachten van het noorden en van de patriottische en democratische krachten van het zuiden. Deze eenheid moet het werk zijn van de patriottische krachten, die zich teweer stellen tegen het fascisme, die naar vrede en hereniging streven. Zulksdanige eenheid zal de ideeën in principes van elkeen eerbiedigen.
2. De spanning tussen noord en zuid moet verminderen om aldus de voorwaarden te scheppen die zullen toelaten een kernwapenoorlog te vermijden. De basissen voor kernwapens dienen afgetakeld, deze wapens moeten uit Zuid-Korea teruggetrokken worden en gelijktijdig dient het territorium vrij zijn van elke bezetting van vreemde strijdkrachten. De legers van noord en zuid en de militaire uitgaven moeten aan beide zijden verminderd worden.
3. Het fascistisch regime, dat de verdeling van het land wil bestendigen, dient uitgeschakeld en de vrijheden moeten heringevoerd worden terwijl al de slachtoffers van het regime, patriotten en democratische personaliteiten, onvoorwaardelijk in vrijheid gesteld dienen te worden.
4. De samenroeping van een raadgevende politieke conferentie van noord en zuid, waarin de vertegenwoordigers van de verschillende politieke partijen en sociale organisaties zéten, en waarin bovendien ook vertegenwoordigers van verscheiden milieus en bevolkingslagen aanwezig zijn, is de beste weg om tot de verwezenlijking van de hereniging te komen.

Al deze juiste en doelmatige voorstellen worden door Washington genegeerd en door Seoel verworpen. Met als doel de verdeling van het land definitief te maken hebben de Verenigde Staten en het regime in het zuiden de thesis verkondigd van de „twee Korea's“.

Zij bevelen de erkenning de jure aan van de „twee Koreaanse Staten“ en hun gelijktijdige toetreding tot de Verenigde Naties.

Zonder het minste rekening te houden met het lijden van het volk en met de menselijke drama's die de huidige toestand met zich brengt, is deze politiek volledig vreemd aan de tradities in de geschiedenis van het Koreaanse volk, dat steeds als een homogene natie op een territorium geleefd heeft.

En het is thans meer en meer duidelijk geworden dat zulk een politiek ook een bron is van spanningen, die de vrede in dit deel van de wereld, in gevaar brengen.

WIST U AL ... ?

Door de Engelse Labour werden de heren G. Marchais, sekretaris van de Franse K.P., E. Berlinguer, sekretaris van de Italiaanse K.P. en S. Carillo, sekretaris van de Spaanse K.P. uitgenodigd aanwezig te zijn op hun zeventienvigste nationaal kongres. Alhoewel de Engelse Labour sinds geruime tijd door een linkse meerderheid bestuurd wordt is deze uitnodiging wel merkwaardig gezien de Labour in de socialistische internationale tot heden tot de meest rechtse en anti-kommunistische vleugel behoorde.

DE VOORDELEN EN MOEILIKHEDEN VAN VIETNAM IN DE NIEUWE REVOLUTIONAIRE ETAPPE

De Heer NGUYEN DUY TRINH, lid van het Politiek Bureau van het C.K. van de Arbeiderspartij van Vietnam, vice-eerste minister en minister van buitenlandse zaken van de S.R.V.N., heeft in het theoretisch tijdschrift van de Partij, HOC TAP, nr. 249 / september 1976, een bijzonder interessant artikel gepubliceerd over de revolutionaire overgangperiode in Vietnam. Dit artikel was getiteld „Een juist standpunt uitstippelen teneinde de capaciteiten en de kwaliteit van de kaders en leden van de Partij te verhogen“.

Zie hier een samenvatting van dit artikel :

A. Voordelen en moeilijkheden van Vietnam in de nieuwe revolutionaire stappen.

Na eraan herinnerd te hebben dat de revolutionaire overgang erin bestaat, de strategische taken van de revolutie te veranderen, somt de Heer NGUYEN DUY TRINH de voordelen en moeilijkheden van deze overgangperiode op :

De voordelen :

1. Een juiste en ernstige leiding vanwege de Partij. De moed, de intelligentie en het scheppend vermogen van het Vietnamese volk.
2. Een grote rijkdom aan natuurlijke en menselijke mogelijkheden, vooral in het zuiden.
3. De ervaring die gedurende 21 jaar in het noorden opgedaan werd in de opbouw van het socialisme.
4. Het internationale kader is fundamenteel gunstig. Het prestige van Vietnam groeit op het internationale schaakbord.

De moeilijkheden :

1. De zwakheid van de materiële en technische basis, evenals van het ontwikkelingsniveau van de produktie ; de erfenis van het oud regime weegt nog zwaar door en de schade veroorzaakt door het neokolonialisme en de oorlog is groot ; het gebrek aan evenwicht van de economie op bepaalde essentiële punten verdwijnt niet en heeft in tegendeel de neiging om sinds een jaar eerder nog te verergeren ; de sociale produktie vereist een dringende reorganisatie ; de socialistische industrialisering vergt aanzienlijke investeringen (met inbegrip van buitenlandse kapitalen) ; bepaalde moeilijkheden in het leven van de bevolking moeten dringend opgelost worden.
2. Het niveau van organisatie en beheer, dat al zwak was gedurende de eerste periode (de periode van de revolutionaire oorlog), is nog zwakker ten overstaan van de vereisten van deze periode van revolutionaire overgang. De capaciteiten en het niveau van de kennis van de kaders en leden van de Partij volstaan nog niet wanneer men de nieuwe taken in oenschouw neemt.
3. Hoewel de economische betrekkingen met het buitenland bepaalde nieuwe voordelen bieden, moet nochtans een fundamentele verandering gebeuren : er

moet nu overgegaan worden van betrekkingen gebaseerd op giften naar betrekkingen van samenwerking en wederzijdse hulp. M.a.w. om het materieel van hoge kwaliteit te kunnen invoeren dat we broodnodig hebben, moeten we meer en meer over produkten beschikken met een hoge waarde voor de uitvoer. De tijd waarin het zuiden uitsluitend beruiste op investeringen gekamoufleerd onder de dekmantel van Amerikaanse hulp, is volledig voorbij.

Hoewel we in grote mate onze voordelen naar waarde weten te schatten, weten we nog niet welke concrete taken te vervullen zijn, welke tijd ervoor nodig is, welke krachten vereist zijn om van die voordelen operationele capaciteiten te maken.

Het grootste deel van onze voordelen bevinden zich nog in een toestand van potentialiteit. Er is potentieel dat tamelijk veel tijd vergt om uitgebaat te kunnen worden : gas en petroleum, hydro-elektriciteit, bepaalde ertsen, fundamentele mogelijkheden van tropische land- en bosbouw... Andere potentiële mogelijkheden kunnen veel vlugger geëxploiteerd worden : bestaande produktiekapaciteit, arbeidskracht, bestaande capaciteiten van landbouw, visserij, bosbouw, het feit dat noord en zuid elkaar aanvullen...

Wat betreft de moeilijkheden zijn we er in de loop van een jaar in geslaagd, ze alle te kennen, maar in bepaalde gevallen weten we nog niet het concrete niveau van die moeilijkheden. Het is daarom dat ons begrip, onze besluiten en onze oplossingen nog niet overeenstemmen met die moeilijkheden. Er zijn moeilijkheden waarvoor tijd nodig zal zijn om ze geleidelijk op te lossen in het kader van de overgang naar het socialisme. Er zijn daarentegen andere die slechts tijdelijk zijn en waarvan sommige niet zouden mogen bestaan. Als voorbeeld kunnen we citeren dat, indien we werkelijk de toestand begrepen hadden en indien we een beter beheer voerden ; de spanningen niet zouden bestaan die de jongste maanden ontstaan zijn door het tekort aan een zeker aantal grondstoffen, levensmiddelen en verschillende verbruiksprodukten.

B. Enkele algemene vaststellingen.

Uitgaand van de praktische ervaring sinds een jaar, kunnen enkele algemene vaststellingen gemaakt worden :

1. De oorzaak van het succes berust op het juiste begrip voor de revolutionaire overgang, de oriëntering en het beleid van de Partij in deze nieuwe periode. De ervaring toont aan dat een lokaliteit of een sektor succes kennen in de mate dat ze dat juiste begrip opbrengen. De tekortkomingen en mislukkingen daarentegen vloeien steeds voort uit een slecht begrip voor de toestand, de oriëntering en het beleid van de Partij.

2. We moeten de capaciteit inzake organisatie en beheer hebben die door de nieuwe revolutionaire etappe vereist wordt. Sinds een jaar hebben onze sterke punten terzake zich ontwikkeld, terwijl onze zwakke punten duidelijker aan het licht gekomen zijn, en meer bijzonder in het werk om de massa's te mobiliseren.

3. Deze nieuwe revolutionaire etappe is een uitdaging, niet enkel voor ons beleid, onze bekwaamheid inzake organisatie en beheer, maar ook voor onze revolutionaire kwaliteiten. Hoewel terzake de kwaliteiten van on-

ze kaders terdege bewezen zijn, moeten we ons ook inspannen om de gebreken en zwakke punten te verbeteren. Deze drie aspecten (politieke lijn, capaciteit inzake organisatie en beheer, revolutionaire kwaliteiten) vormen de integrale persoonlijkheid van de leden van de Partij. Zij moeten zich waardig tonen om „de trouwe leiders en dienaars van het volk“ te zijn, volgens de woorden van President HO CHI MINH.

C. Over de oriëntering van de economische taken.

1. *Verhouding tussen de socialistische omvorming en de opbouw van het socialisme.*

Bij de opbouw van de socialistische economie van het land moet rekening gehouden worden met de betrekkingen tussen de socialistische omvorming en de opbouw van het socialisme. De XXIVe vergadering van het C.K. van de Partij zegde :

„De socialistische omvorming en de opbouw van het socialisme moeten eng met elkaar verbonden zijn, en dit gedurende heel de revolutionaire ontwikkeling en op elk niveau : op politiek, economisch, technisch, cultureel en ideologisch vlak. En zulks niet enkel op nationaal vlak, maar ook op het niveau van elke entiteit“.

De ervaring van het noorden die al vele jaren duurt, en de recente ervaring van het zuiden, sinds één jaar, tonen aan dat, wanneer de socialistische omvorming los gezien wordt van de opbouw van het socialisme, of wanneer beide niet genoeg met elkaar verbonden zijn, men onvermijdelijk moeilijkheden kent.

Van 1958 tot 1960 had het noorden vlug en doelmatig het stelsel van het kollektieve eigendom ingevoerd in bepaalde essentiële sectoren van de produktiemiddelen. Dank zij dit beleid ontwikkelde de produktiekracht van het land zich sterk in de daarop volgende jaren.

Ondanks dat hebben we gedurende een zekere tijd de negatieve gevolgen kunnen vaststellen van het feit dat men niet eng genoeg de socialistische omvorming met de opbouw van het socialisme verbonden had.

In de landbouw ging de opvorming van de produktieverhoudingen niet gepaard met een ontwikkeling van de produktiekrachten. Vermits deze twee aspecten niet voldoende met elkaar verbonden waren in de reorganisatie van de produktie, konden de produktieverhoudingen niet gekonsolideerd worden en konden de produktiekrachten zich niet ontwikkelen. Dat is de reden waarom bepaalde landbouwkoöperaties uit die periode van een koöperatief enkel de naam of de vorm behielden ; andere vielen uit elkaar. In gevallen van die aard leidde het feit dat de oplossing uitsluitend gezocht werd in de omvorming van de produktieverhoudingen noodzakelijk tot een mislukking ; zich ertoe beperken, de materiële en technische basis te ontwikkelen, zonder zich te bekommeren om de verbetering van de produktieverhoudingen, scheidt eveneens niet de mogelijkheden om de verwachte resultaten te bereiken.

Hetzelfde gebeurde in het ambachtwezen en in de kleine nijverheden. Nadat koöperatieven opgericht waren, bekommerde men zich niet verder om de hernieuwing van de technieken, noch om de reorganisatie der beroepen volgens de takken en de gewesten, met het oog op een beter beheer. Vandaar de negatieve aspecten in sommige koöperatieven : diefstal van materieel, slecht uitgevoerd werk, en zelfs het bestaan van enkele „spook“-koöperatieven... T.o.v. deze toestand waren enkele verantwoor-

delfiken uit die periode in voorstudies van „de schroef aan te draaien“, wat een geleidelijke vermindering van de produktie tot gevolg had, hetgeen op kosten van de Staat en van de kooperatieven zelf gebeurde.

In de besprekkingen met de kleine handelaars ontmoette men dezelfde soort moeilijkheden. Het volstond niet, de socialistische overwinning te doen aanvaarden, men moest ze bovendien werk bezorgen, ze integreren in het net van de Staatshandel en van de aankoop- en verkoopcoöperatieven.

T.o.v. de privé-kapitalisten (industriëlen en groothandelaars) (oudafge, blazen we tamelijk laag tot platte trap op en madat we het eigendomstataal omgevormd hebben, omdat we niet wisten hoe de omgevormde ondernemingen op te nemen in de organisatie van de produktie in de economische en technische takken.

De laatste jaren hebben we de lessen getrokken uit die toestand, en we hebben gepoefd voor enige hervattingen tussen de socialistische overwinning en de opbouw van het socialisme. Het socialisme opbouwen, wil zeggen een nieuwe, socialistische samenleving opbouwen, waarin de verwezenlijking van de materiële en technische basis van levenswijze is.

Dit moet echter gebeuren in nauw binding met de overwinning van de produktieovername. Omvormen hier, wil zeggen de vroegere productieovername, ook waarvan het meest fundamentele aspect de overwinning is van de vroegere produktieovername. Deze overwinning moet zich voltrekken in nauwe verbinding met de ontwikkeling van de produktiekrachten.

2. *Besprekingen tussen de voornaamste takken van de economie, en meer bijzonder tussen industrie en landbouw*

De lijn van de partij is de volgende: „Met voorrang de zware industrie op rationele wijze ontwikkelen, op basis van de ontwikkeling van de landbouw en de lichte industrie, waarbij rijkdom en landbouw ontwikkelend met elkaar gekoördineerd moeten worden...“.

Deze lijn toont de nauwe verhoudingen tussen industrie en landbouw. Wat belangrijk en dringend is, dat is voor de komende jaren een fundamentele inhoud aan die lijn te geven. In het recente politieke verdrag van kommissie LE DUAN, welke akkoord is met het CK van de partij, werd die inhoud op de volgende wijze verduidelijkt: „In de komende jaren met overtuiging de zware industrie op rationele wijze ontwikkelen, dit wil zeggen, onder fundamentele akkoord ontwikkelen, het bijdragen en stimuleren van de verwezenlijking van de belangrijke en dringende taken van het vijfjarigplan 1976-1980, te weten de ontwikkeling van de landbouw, van de kleine nijverheid en van het ontwikkelen van de artikelen van dagelijks gebruik produceren.“

De plaats en de rol van de landbouw moet onderzocht, vooral de voorstellen en potentieeliteiten ervan, is een zeer belangrijke en dringende taak. In de voorbije jaren welke hebben bepaalde verantwoordelijken, zowel op het vlak van de partij als op het vlak van de Staat, het belang van de landbouw nog niet duidelijk opgezet. Kortom, wij hebben nog niet het goede inzicht van een goede methode gevonden voor elke economische tak, zodat deze doelmatig kan bijdragen tot de ontwikkeling van de landbouw. In de planning hebben we geen concrete verhoudingen berekend tussen de industrie, en

vooral de zware industrie, en de landbouw, door onder meer de investeringen te verwaarlozen in de landbouw of in de nijverheid in dienst van de landbouw. Tot nu toe heeft men nog in praktijk alle taken op de hoeding die aan te nemen is t.o.v. de landbouw.

Tenslotte zijn we er ook niet in geslaagd, enige correlatieën te verwezenlijken tussen land- en bosbouw, vooral in de bergstreken.

2. *Besprekingen tussen de centrale en de plaatselijke economieën*

Het te volgen beleid is als volgt: „de centrale economie ontwikkelen en tegelijk de plaatselijke economie ontwikkelen“. Dit beleid is erop gericht, de mogelijkheden van het land maximaal te gebruiken, de lokale mogelijkheden op plaatselijk vlak te ontwikkelen, onder leiding van de centrale overheid.

Sinds 1965, toen de Autoriteiten de vernieuwingsverdrag tot het Noorden uitvaardigden, hebben we getracht de westelijke economie te ontwikkelen, door het economische beheer te decentraliseren. Deze decentralisatie had enkele negatieve resultaten: tekort aan organisatie, regionaalistische gedingen, etc.

Uitgaand daarvan hebben bepaalde Staatsorganen en bepaalde verantwoordelijke kaders een tegenstrijdige visie te getuigd: ze willen niet meer bijdragen tot de gewestelijke ontwikkeling en ze trachten alles op centraal niveau terug te brengen. Dat was een fout.

Sinds de overlijding van het Zuiden hebben we de centralisatie op gewestelijk vlak afgeschaft en de provincies overmatig gemaakt. Nu heeft elk van onze provincies een bevolking van één à twee miljoen en een half miljoen. Elke provincie is dus een belangrijke economische eenheid. Het politieke economie wil dus zeggen voor ons: economie rechtstreeks op provinciaal vlak beheerd. Sinds enkele tijd ontdekken we ook het belang van de economie beheerd op het vlak der districten.

Dit onderzocht tussen de vaststaande invloeden mag het niet op mechanische wijze gebeuren. De verantwoordelijken van de economie op elke trap, zowel op centraal, provinciaal niveau als op het vlak der districten, moeten zich altijd deze resolutie van de Partij voor ogen houden: „de centrale economie opbouwen en tegelijk de plaatselijke economie ontwikkelen; de centrale economie met de plaatselijke economie combineren...“.

4. *Besprekingen tussen de economie en de landbouw*

Het hoofdoel van een dergelijk beleid is: de belangrijke, georganiseerde en geïntegreerde krachten, met een hoogstaand politiek niveau, van het leger in te zetten voor de opbouw en de ontwikkeling van de economie.

Wat van belang is, dat is deze krachten erop te richten „aan economie te doen“ volgens de economische wetten, volgens de economische reglementen en stelsels van de Staat, volgens de oriëntering en grondbeginselen van het beheer van een socialistische economie. Dit beleid is de omzetting in de praktijk van de resoluties van de XXIVe vergadering van het CK van de partij: „de materiële krachten, de gouderen, de materiële grondstoffen, de uitrustingen en machines die tot nu toe hoofdzakelijk in dienst staan van de revolutionaire oorlog, moeten nu gemobiliseerd worden om zowel in dienst van de economie als van de landbouwverdediging te staan, wat betreft bij

beetje bij beetje overgedragen wordt op de opbouw en de ontwikkeling van de economie".

In deze nieuwe etappe moeten we de landsverdediging versterken en een steeds machtigere defensie opbouwen. Daarvoor moeten we echter een soliede en machtige economie hebben die aan de landsverdediging de nodige middelen kan leveren die ons tot nu toe door broederlanden gegeven werden in de vorm van hulp.

5. *Betrekkingen tussen de accumulatie en het verbruik.*

De noodzaak van de socialistische industrialisering en die van een verbetering van het leven van de bevolking zijn beide op gelijke wijze fundamenteel en dringend. Geen van deze twee noodzaken mag terzijde gelaten worden. Hoewel er enerzijds een bepaalde en soms zelfs ernstige tegenstelling bestaat tussen beide, zijn er anderzijds ook ontmoetingspunten, niet enkel in het perspectief van een verre toekomst, maar ook nu reeds.

Het probleem van het verbruik oplossen, wil zeggen zich inspannen om het leven van de bevolking en meer bijzonder van de arbeiders, die de producenten van de materiële goederen zijn, te verbeteren, want de arbeidskracht is een van onze voornaamste bronnen voor accumulatie. Zo we vandaag niet trachten, het leven van de bevolking te verbeteren, dan kunnen we niet over de nodige voorwaarden beschikken voor de reproductie van de arbeidskracht.

Wat betreft de accumulatie moeten we vooral rekenen op die van onze nationale economie, onze nationale productie. Om te voldoen aan de noodzaken van de accumulatie en de verbetering van het leven van de bevolking, is er geen ander middel dan het ontwikkelen van de economie volgens een rationeel systeem, het ontwikkelen van de productie met maximaal gebruik van de arbeidskracht, van de natuurlijke rijkdommen van het land, en van de bestaande materiële en technische grondlagen. Zowel wanneer het gaat om de accumulatie als om de verbetering van het leven van de bevolking, ziet men nogmaals de essentiële rol van de landbouw, de bosbouw en de visvangst. Voor de komende jaren zijn dat de voornaamste bronnen van onze accumulatie.

6. *Betrekkingen tussen het beginsel „hoofdzakelijk op onze eigen krachten rekenen" en de uitbreiding van de economische betrekkingen met het buitenland.*

„Hoofdzakelijk op onze eigen krachten rekenen" wil zeggen : al onze capaciteiten ontwikkelen en alle potentialiteiten van het land gebruiken, teneinde een steeds grotere hoeveelheid artikelen voor de uitvoer te produceren om maximaal onze invoer te dekken. Daartoe moeten onze denkwijze, onze werkmethode in de organisatie en in het beheer van de economie gewijzigd worden ; verspillingen moeten vermeden worden en zelfs onze gewoonten als verbruikers moeten veranderen. Van het buitenland afhangen op het vlak van het verbruik zou vroeg of laat tot het verlies van onze economische onafhankelijkheid leiden.

Het beginsel „hoofdzakelijk op onze eigen krachten rekenen" is helemaal niet tegenstrijdig met de wil om de positie en de invloed van ons land op het internationale schaakbord te vergroten of met de uitbreiding met onze betrekkingen van samenwerking met broederlanden en met andere landen.

We moeten van het gepaste ogenblik, van het grote poli-

tieke prestige van ons land gebruik maken, om tijdig onze betrekkingen met de andere landen te ontwikkelen, teneinde het beste niveau van hulp, samenwerking en economische hulp te verkrijgen, teneinde onze dringende en onmiddellijke behoeften te voldoen en zo vlug mogelijk de fundamentele materiële en technische grondlagen te scheppen die noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van onze land.

(Vertaling en samenvatting van een artikel van de H. NGUYEN DUY TRINH gepubliceerd in het tijdschrift HOC TAP, nr. 249 / september 1976)

Marjan WAGEMANS

WIST U AL ... ?

De voormalige SS-officier Gerard Maywald werd door de rechtbank van Hamburg veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf voor de moord op niet minder dan 320 Joden in 1942 te Riga. Tegen de thans 64 jarige zakenman had de openbare aanklager levenslang geëist...

WIST U AL ... ?

Carter wil voor de elf miljoen Amerikanen die geregeld marihuana roken en de 45 miljoen die het ook al eens probeerden of proberen het gebruik van marihuana uit het strafrecht halen op voorwaarde dat minder dan een ounce (28,350 gr.) in hun bezit wordt gevonden...

WIST U AL ... ?

Met slechts drie t.h. van de bevolking (6 miljoen) dragen de Amerikaanse Joden naar schatting 65 procent bij in de kas van de Demokraten en 40 procent in deze van de Republikeinse partij. De Joden die gekoncentreerd zijn in de meest bevolkte en invloedrijkste staten oefenen op de overheid een druk uit die hoger ligt dan hun aantal zou vermoeden.

KONCENTRATIEKAMP AUSCHWITZ 1977

over Polen, Belgen en de crisis van het Westen

Ernst Gölcher

Bij dit artikel is het goed zich even te herinneren en er ook de aandacht van de jongere generatie op te vestigen dat miljoenen mensen ; mannen, vrouwen en kinderen tijdens de tweede oorlog het leven lieten in de barbaarse uitroelingskampen als slachtoffers van het nazisme. We citeren ... Buchenwald : 56.000 ; Ravensbrück : 92.000 ; Sachsenhausen : 100.176 ; Bergen-Belsen : 48.000 ; Flossenbürg : 73.296 ; Chelmo : 360.000 ; Dachau : 81.951 ; Auschwitz : 4.000.000 ; Belzec : 600.000 ; Maidanek : 380.000 ; Treblinka : 800.000 ; Theresienstadt : 58.000 ; Neuengamme : 82.000 ; Gross-Rosen : 20.000 ; Stuthof : 80.000 ; Natzweiler-Struthof : 25.000 ; Sobibor : 250.000 ; Mauthausen : 122.766 doden...

Auschwitz, mei 1977, Arbeit macht frei.

Wie vandaag de poort doorgaat van het vroegere concentratiekamp Auschwitz, vindt niets meer van de verschrikkingen van meer dan dertig jaar geleden. Grote groene bomen, rustieke grasvelden, brede lanen, en degelijk gebouwde barakken in een zachte voorjaarszon leveren een vreedzaam schouwspel. Groepen toeristen, eerder nieuwsgierig dan onder de indruk, aangevoerd door talloze autobussen, schuifelen braaf achter goed opgeleide gidsen aan. Op vele plaatsen staan ijverige verkopers hun boekjes en kaarten in alle talen te verkopen, vanzelfsprekend doen ze goede zaken.

In tegenstelling tot veel andere kampen is Auschwitz geheel bewaard gebleven. Maar alleen de vergeelde foto's in het museum, de toegangspoort met het opschrift „ARBEIT MACHT FREI“, en vooral de hoge prikkeldraadversperringen vertellen dat het vroeger anders was. Toen het Russische leger, en kort daarop de Polen eind januari 1945 als overwinnaars het kamp binnentrokken, vonden zij er, naast zo'n tienduizend bijna verhongerde gevangenen, de nog warme lijken van allen die op het laatste ogenblik door de SS waren doodgeschoten. Zij waren (bijna) de laatsten van de meer dan vier miljoen (!) gevangenen, die Auschwitz niet hebben overleefd. De dingen die hier gebeurd zijn, zijn niet te gelo-

ven, ware het niet dat de Duitsers ze zelf zo nauwkeurig hebben opgetekend. Sinds de aankomst van het eerste transport van Poolse politieke gevangenen op 14 juni 1940, heeft het kamp maar één doel : het ombrengen, liquideren en „ausradieren“ van de hierheen gevoerde mensen. De eerste twee jaar zijn dit vooral Polen. In die periode gebruikt de kampleiding hoofdzakelijk dezelfde methoden als in de andere concentratiekampen : de dood door een combinatie van onmenselijk zwaar werk, ondervoeding, afwezigheid van elke hygiëne en de beroving van elke bescherming tegen weer, wind en koude. Diegenen die niet „vanzelf“ stierven door bevriezing, longontsteking, typhus, dyfterie, difteria, open tuberculose of door „medische“ experimenten, werden doodgeschoten, opgehangen of, erger nog, door de Duitse kampartsen met fenol-injecties rechtstreeks in het hart vermoord. In 1942 wordt de aanvoer van gevangenen zo groot dat de „klassieke“ methoden niet meer voldoende, en in de lente van dat jaar worden er twee gaskamers gebouwd. De doden worden aanvankelijk begraven, maar later ging dit niet meer, en werden ze in krematoria verbrand. Vanaf 1943 zijn er telkens méér gaskamers en dus ook krematoria nodig. Het aantal ter dood veroordeelde gedeporteerden wordt zo hoog, dat zelfs de „uiterst pünktliche“ Duitse administratie doldraait, en de slachtoffers zonder uitgebreide registratie naar de gaskamers moeten worden gezonden. Het staat vast dat de „fabriek des doods“ in het midden van 1944 meer dan twintigduizend mensen per dag verwerkte.

Behalve de joden en, niet te vergeten, de zigeuners, zijn in het kamp mensen van meer dan achtentwintig nationaliteiten omgekomen, waaronder Russen, Joegoslaven, Duitsers, Fransen, Grieken, zelfs Amerikanen, Belgen en vooral Polen.

De geschiedenis van Auschwitz is boven alles een verhaal van onmenselijke misdaden die de ene mens de andere toebracht, omdat hij dacht dat hij superieur was.

Een luguber aspekt is dat een aantal Duitse firma's, zoals I.G.Farber, Krupp, Bayer moedwillig en georganiseerd gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om goedkope arbeidskrachten te rekruteren uit het concentratiekamp, en deze arbeiders vervolgens zo zwaar hebben belast dat ze er wel aan kapot moesten gaan. Indien Marx nog geleefd zou hebben, zou hij zijn meerwaardetheorieën, waarin het hoogste rendement verkregen wordt door de arbeiders zo lang en zo hard mogelijk te laten werken, door het Duitse bedrijfsleven in de oorlogsjaren op welsprekende wijze in praktijk gebracht zien.

De geschiedenis van Auschwitz is ook een verhaal van moedwillige degradatie van mensen : vele gevangenen werden zo ver gebracht, dat ze hun lotgenoten verraadden of vermoordden voor een korst brood en kannibalisme blijkt zeer dikwijls te zijn voorgekomen.

Auschwitz is echter ook het toneel van heldhaftige strijd om ondanks alles de ergste misdaden tegen te gaan. In hetzelfde kamphospitaal waar de Duitse SS-doktoren hun sterilisatie-experimenten op Joodse vrouwen uit-

voerden, deden de artsen die zelf hier als gevangenen te werk waren gesteld, het onmogelijke, met een voortdurend gebrek aan geneeskundige middelen, om de levens van hun patiënten te redden en ze te behoeden voor de gaskamer.

De Polen kunnen het verleden niet vergeten.

Wie, zoals ik dit jaar, aanwezig is op de traditionele 9 mei herdenking in het kamp, moet wel vaststellen dat de Polen, anders dan in het westen, geen enkele moeite doen om het verleden te vergeten. Dat is niet verwonderlijk. Polen is het land waar de Duitsers het ergst hebben huisgehouden. Een vijfde gedeelte van de Poolse bevolking is in de oorlog omgekomen, als gevolg van de strijd, maar vooral omdat de nazi's de slavische volken minderwaardig vonden en ze op een stelselmatige wijze wilden uitroeien. Daarvan getuigen de welbewuste geweldskampanes tegen kinderen en zwangere vrouwen. Daarvan getuigt eveneens het gedetailleerde en in de processen van Neurenberg openbaar gemaakte „Plan Ost“, dat er in voorzag, om vijftig procent van de Poolse bevolking naar Siberië en Latijns-Amerika te deporteren. Hitler zei al in 1935 dat „een van de voornaamste taken van het Duitse leiderschap“ er in zou bestaan om „voor nu en altijd“ en „met alle beschikbare middelen“ de verdere groei van de slavische rassen te stoppen, omdat het „natuurlijk instinkt“ zegt dat „de vijand niet alleen veroverd moet worden maar ook verwoest“.

Nergens is deze gruwelijke opvatting zo letterlijk in praktijk gebracht als in de Poolse hoofdstad Warschau. De verhalen over het joodse getto zijn ook nu bij ons nog overbekend, maar weinig mensen in het westen realiseren zich nog, dat Warschau in de loop van de tweede wereldoorlog van een grote bloeiende stad met meer dan een miljoen inwoners, is veranderd in een rokende puinhoop, waar letterlijk geen steen meer op de andere stond, en waar meer dan achthonderdduizend mensen zijn omgekomen. Warschau is één groot oorlogsmonument, waar heden én verleden, oost én west, elkaar nu ontmoeten.

Het verleden is voor een groot deel volledig nieuw opgebouwd: in het kleine maar zeer mooie oude centrum met zijn kerken, paleizen, stadsmuren en patriciërshuizen, is geen gebouw ouder dan dertig jaar. Steen voor steen is alles door de Polen opnieuw opgetrokken, zoals het was vóór 1940, zij het dat de restauratie met zoveel toewijding en tot in de puntjes is gedaan, dat een arge loze toeschouwer het nauwelijks opmerkt. Toch is de oude stad maar een klein deeltje van de moderne westerse city met zijn grote boulevards, hoge flatgebouwen, grote groene parken en internationale hotels. Slechts het reusachtige kultuurpaleis, geschenk van de Sovjet-Unie in vroeger jaren, en onbetwist het lelijkste en meest zichtbare gebouw van de stad, wijst de niet-westerse toerist of kongresganger er op, dat Polen geen westeuropees maar een oostblok land is. Voor de rest doen het razende verkeer, de uitbundige winkelgalerijen, de hoge hakken van de vrouwen, de keuvelende mensen op de banken in het park en de jonge koppels in hun Amerikaanse jeans meer denken aan een groen soort Brussel dan aan iets anders.

Het verleden zet zich vandaag nog voort.

Het verleden lijkt voorgoed voorbij. Maar ik ga terug

naar die doden - herdenking in het kamp. De sprekers, zowel die van het oosten, als die van het westen spreken over broederschap tussen de volkeren en zeggen dat de mensheid zich tot zo'n tragedie niet meer mag verlagen. Wij zijn, zeggen ze, aan de doden verplicht dat de oorlog, de menselijke vernedering, het lichamelijke, geestelijk en structureel geweld en de verkrachting van de mensenrechten nooit meer terugkomen. Ieder mens is gelijkwaardig aan de andere, heeft gelijke rechten, recht op een zinvol bestaan en zinvolle arbeid, recht op een volledige ontplooiing, samen met al zijn lotgenoten.

Ik ben het met ze eens; maar ik vind hun mooie woorden een beetje schijnheilig. De na-oorlogse geschiedenis leert heel duidelijk, dat we de schijn en de idealen niet voor de werkelijkheid mogen houden. Natuurlijk, het westen en, in mindere mate het oosten, hebben een enorme economische opbloei doorgemaakt, die nog altijd niet ten einde is, hoewel er onvoorziene zwakke plekken en scheuren aan het licht komen. In het zuiden, ofwel de derde wereld, is deze groei en bloei bijna volledig voorbijgegaan aan de grote massa van de bevolking. Het is niet uitsluitend holle retoriek, maar grotendeels ook een economisch bewijsbare vaststelling, dat zo'n zeshonderd miljoen mensen hun welvaart hebben gebouwd én nog altijd bouwen over de hoofden heen van drie miljard van hun broeders. We hoeven niet eens heel scherp te kijken, om te zien dat er van onze idealen niet veel is terechtgekomen. Dezelfde mens die in staat is om mensen op de maan te brengen, laat zich verlokken tot verwoestende avonturen, zoals Viëtnam, die samenwerking met en het koesteren van totalitaire regimes met hun ideologieën van nationale veiligheid en de daarbij behorende fascistische terreurmethoden, martelpraktijken en concentratiekampen. De rapporten van Amnesty International spreken op dit vlak boekdelen: van jaar tot jaar worden er in de wereld van oost tot west tot zuid, van Brazilië tot Zuid-Afrika tot Noord-Ierland tot de Sovjet-Unie méér mensen om politieke of willekeurige redenen opgepakt, langdurig zonder proces gevangen gehouden en gemarteld.

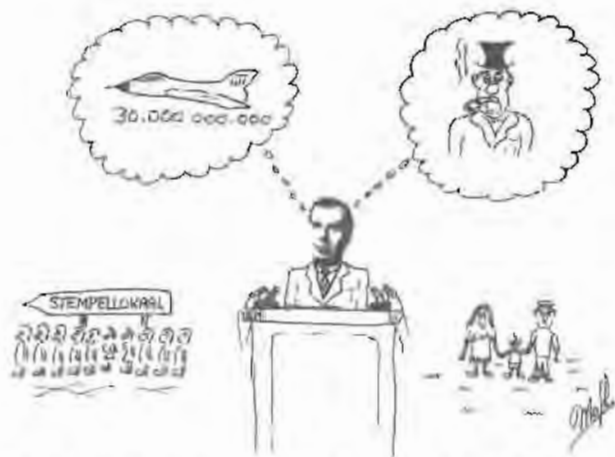
Zelfs een organisatie als Amnesty International begint te geloven dat gewelddadige verkrachting van de mensenrechten niet slechts een uitwas is die kan worden tegengegaan, maar een systematisch en logisch gevolg van de wijze waarop onze wereld reilt en zelt.

Een wereld waarin oost én west weigeren, om op een ernstige en konstruktieve manier over hun wederzijdse bewapeningswedloop te spreken en waarin zij zelfs integendeel op alle mogelijke politieke wijzen het spel naar zich toe proberen te halen, om hun politieke strategische of economische invloedssferen toch maar uit te breiden of althans te behouden.

Een wereld waarin de politieke overheersingsstructuren op de voet gevolgd worden door de economische machten zoals Shell, Unilever, de Société Générale, I.T.T., General Motors of I.B.M., die hun eigen doeleinden nastreven en zich daarbij niet kunnen laten leiden door overwegingen van democratie of medemenselijkheid.

Terug naar België, hoe vrij zijn wij?

Maar laten we eens dichter bij huis kijken. Vóór mij ligt de regeringsverklaring van premier Tindemans, die hij in het parlement op 7 juni 1977 heeft uitgesproken. Daarin stelt hij, naast economisch herstel en economische groei

„de kwaliteit van het leven hangt af van de kwaliteit van de mens. Gelijkere en grotere kansen tot ontplooiing in de ruimste zin en sociale vooruitgang zullen tot stand worden gebracht, opdat iedere mens maximaal zijn mogelijkheden zou kunnen ontwikkelen“.

de kwaliteit van het leven centraal. Letterlijk : „de kwaliteit van het leven hangt af van de kwaliteit van de mens. Gelijkere en grotere kansen tot ontplooiing in de ruimste zin en sociale vooruitgang zullen tot stand worden gebracht, opdat iedere mens maximaal zijn mogelijkheden zou kunnen ontwikkelen“. De toestand in België is uiteraard moeilijk te vergelijken met een Latijns-Amerikaanse diktatuur. Gelukkig wordt en werd er in ons land slechts zelden gemarteld. De ervaringen in West-Duitsland met de processen tegen de leden van terroristen groepen moeten ons overigens daarin voorzichtig stemmen. België is een welvarende rechtstaat die gegrondvest is op de democratische beginselen van vrijheid, gelijkheid en broederschap. En toch zijn ook bij ons de verwezenlijking van deze idealen, de „ontplooiing van de mens in de ruimste zin“ verder weg dan de optimisten enkele jaren geleden nog hoopten.

Tweehonderdduizend werklozen, vooral ouderen, jongeren, vrouwen, gastarbeiders en gehandicapten én de langzaam sterker wordende vooroordelen en beschuldigingen aan het adres van deze groepen, vragen dringend om een onderzoek van ons eigen geweten. De groepen in onze samenleving, die er van oudsher het zwakst aan toe zijn, dragen wél de eerste en zwaarste lasten van de economische crisis, maar het is wel bijzonder immoreel, om ze er óók nog de schuld van te geven én ze als zodanig te behandelen door uitstoting, strakkere controle - mechanismen, beperking of bevrozing van hun toch al ongegarandeerde rechten, of een harder optreden van politie en rijkswacht.

Maar ook aan al diegenen, die nog net niet door de economische crisis zijn geraakt en nog werk hebben of althans een aanvaardbaar inkomen, zou ik willen vragen : bent u nou écht wel zo vrij en kunt u nu werkelijk zelf over uw eigen toestand beslissen ? Is uw werk écht zinvol, of staat u misschien in een wapen- of coca-colafabriek ? Doet u uw werk werkelijk op zinvolle en menswaardige wijze of zit u in de ploegendienst en kijkt u elke dag opnieuw tegen de lopende band aan ? Is er niemand die over u de baas speelt, en die u niet kunt tegenspreken als u niet ontslagen wilt worden ? En als u een

eigen bedrijf hebt, wordt u dan niet bedreigd door grote en sterke concurrenten ? Werkt u nooit in een stress-situatie ? Kunt u zomaar van werk veranderen als u dat zou willen ? Woont u in een gezonde en plezierige omgeving of toevallig midden in een drukke stad ? Krijgen uw kinderen goed onderwijs en hebt u daar iets over te zeggen ? Kunt u studeren waar u wilt, waarover u wilt en op de manier zoals u denkt dat het voor u het beste is, of bent u ook gebonden aan de bestaande universiteiten en diploma's ?

Kunt u voldoende rechtshulp krijgen zonder hoge rekeningen te moeten betalen ? Bent u goed ingelicht over de medicijnen die de dokter u voorschrijft, behandelen ze u in het ziekenhuis ook als onmondig kind ? Weet u alles af van de levensmiddelen die u koopt, of gelooft u alles wat de reclame u vertelt ? En als u behoort tot de weinigen, die echt tevreden zijn met hun leven, hoe gaat u dat veilig stellen voor de toekomst ? En dan nog, als u het anders zou willen, hoe gaat u dat dan doen ? En wie gaat u daarbij helpen ? Wie deze vragen en vele andere aan zich zelf stelt, zal misschien op een dag ervaren, dat er aan zijn geluk en aan de „kwaliteit“ van zijn of haar leven nog wel het een en ander ontbreekt. Sterker nog, het is uiterst moeilijk om op eigen kracht, maar zonder anderen naar beneden te duwen, op een andere menselijker wijze te gaan leven.

Toch zou ik deze overdenkingen niet pessimistisch willen afronden. Wij zijn niet alléén verplicht om een betere wereld te scheppen uit naam van de doden van de Tweede Wereldoorlog, we zijn het ook verplicht aan de naamloze onderdrukte massa's in de derde wereld én aan ons zelf en allen die in ons eigen land nooit aan „ontplooiing“ dreigen toe te komen, omdat ze veroordeeld zijn om het politiek-ekonomisch schaakspel machteloos en zonder inspraak te ondergaan, inplaats van aan het bord een flinke partij mee te spelen.

Het is duidelijk, dat deze morele en voor velen van ons ook kerkelijk geïnspireerde doelstelling moet worden vertaald in concrete politieke wensen. Wij, u en ik, moeten de politieke besluitvorming in ons land niet en nooit overlaten aan diegenen die door hun verleden het meeste geld naar zich hebben toegehaald, die traditioneel de bevoorrechte posities innemen, die het grootste zakentalent hebben of de meest geslaagde opportunisten zijn. Wij moeten de beslissingen zelf nemen, zodat we er ook de gevolgen én de verantwoordelijkheid voor kunnen nemen. Ik steun mij daarvoor al wéér op de al eerder genoemde regeringsverklaring. Daarin vinden we op de tweede bladzijde dat het Belgische volk „moet weigeren om de zware gevolgen van een wereldcrisis ... die de grondslagen van ons sociaal-ekonomisch systeem ondermijnt ... passief te ondergaan“. De premier stelt vervolgens het parlement mét de regering vóórop in de besluitvorming : de regering moet „kunnen steunen op de grootst mogelijke consensus van het parlement, dat in onze politieke democratie de bevolking vertegenwoordigt“. Wanneer het parlement onmachtig en verdeeld is, wordt de regering „afgetakeld tot de zwakste schakel in de besluitvorming“. Het parlement en de regering moeten dus samen de democratie handhaven en de daarbij horende politieke besluiten nemen. Zij moeten daarin bovendien handelen als de aangewezen vertegenwoordigers van het Belgische volk en dus in het belang van dat volk.

Deze op zichzelf uiterst aanvaardbare stelling ligt al jaren lang ten grondslag aan de politiek van België en de meeste westerse landen. We kunnen dan ook niet veel anders doen, dan hopen dat de nieuwe regering in de komende jaren haar beloften zal waarmaken. Maar als u mijn persoonlijke mening vraagt, dan betwijfel ik of zij dat zal gaan kunnen, hoe goed de wil dan ook mag zijn. Hoe zou deze regering in een periode van economische spanningen de afbraak van de „kwaliteit van het leven“ en de afbraak van inspraak en verworven rechten kunnen tegengaan, als vroegere ministers daartoe niet in staat bleken? Welk magisch „duveltje uit een doosje“ gaat zij tevoorschijn halen? Zou zij méér kunnen doen dan al haar voorgangers, namelijk sleutelen in de marge van de sociaal-economische problemen, zonder daarbij de bestaande krachtsverhoudingen in ons politieke en economische stelsel overhoop te gooien? Is het absentisme in het Belgische parlement niet een opperduidelijke aanwijzing dat de échte politiek niet binnen het parlement maar daar buiten, niet openbaar maar achter de schermen wordt gemaakt?

Ik geef de huidige premier eerlijk en oprecht mijn zegen, maar volgens mij zou de echte democratie, het recht om te beslissen, niet alleen in het parlement, op hoog niveau, moeten liggen, niet alleen in de politiek maar tegelijkertijd in alle sectoren waar mensen werkzaam zijn: in de ondernemingen, de scholen, de universiteiten, de overheidsdiensten, de vakbonden, de verbruikersorganisaties, de banken, de boerenorganisaties en noem maar op. Maar dan niet alleen, zoals nu op een ondoorzichtige wijze en aan de top van iedere organisatie, maar aan de basis, daar waar de mensen die het werk doen en van dit werk moeten leven, allen naar gelang hun eigen mogelijkheden de besluitvorming kunnen dragen.

Maar dat is een onderwerp apart waarmee ik, hoewel volgens mij slechts in schijn, misschien erg ver ben afgeweken van het beginpunt van dit artikel: het concentratiekamp Auschwitz én de vaststelling dat zoiets én alles wat er mee samenhangt, nooit meer mag gebeuren. Dat zijn wij aan ons zelf verplicht.

We zullen er nog hard aan moeten werken, u en ik!

Gent, juli 1977

LE PARISIEN LIBERE

Enkele weken geleden eindigde, met een overwinning, de 28 maanden lange staking van de drukkers van de Franse krant „Le Parisien Libéré“. Wat onze pers niet bekend maakte was het feit dat, tijdens deze meer dan 2 jaar durende strijd, alle Parijse leden van de vakbond van het Boek iedere week niet minder dan 10 procent van hun loon afstonden als solidariteitsbijdrage om de stakers en hun familie ter hulp te komen.

In een wereld waarin men ons wil doen geloven dat de mensen haaien zijn voor elkaar en het individualisme als de enige moraal geprezen wordt is het goed hogerge-noemd gebaar te onderlijnen. Dergelijk „positief“ nieuws haalde echter de koppen van onze kranten niet... Sensatienieuws over moorden en schandalen krijgen voorrang.

SPANJE

De eerste verkiezingen Steeds een zonderlinge vorm van democratie

Op 16 juli, dus vijf weken na de Parlementsverkiezingen die in Spanje doorgingen, werden de volledige verkiezingsuitslagen bekend gemaakt. Volledig is natuurlijk veel gezegd want het betreft nog steeds slechts 97,4 procent van de stemmen. Men kan zich de vraag stellen wanneer de juiste uitslag zal bekend zijn. De regering beweert van wel maar zegt niet wanneer. Het argument dat voor deze tekortkoming wordt aangehaald is: het gebrek aan ervaring, de onvoldoende kennis van de ordinatoren en... het invoeren van de democratie.

De op 16 juli bekend gemaakte resultaten, die door geen enkele krant in ons land gepubliceerd werden zien er als volgt uit:

- Unie van het democratisch centrum :
10.220.889 (34,71 procent) - 165 zetels.
- Spaanse socialistische arbeiderspartij :
5.240.464 (29,24 procent) - 118 zetels.
- Spaanse Kommunistische Partij :
1.655.744 (9,24 procent) - 20 zetels.
- Volks Alliantie (rechts) :
1.503.376 (8,39 procent) - 16 zetels.
- Socialistische Unie :
804.382 (4,48 procent) - 6 zetels.
- Catalaanse autonomisten :
666.398 (3,71 procent) - 13 zetels.
- Baskische Nationalisten :
304.244 (1,45 procent) - 8 zetels.
- Links Democratisch Front :
259.840 (1,40 procent) - geen zetels.
- Kristen Democratische ploeg :
250.902 (1,29 procent) - geen zetels.
- Extreem linkse groepen :
169.442 (1,29 procent) - 2 zetels.

Met deze verkiezingen is voor het Spanje na Franco een eerste politieke kaart uitgetekend.

De verkiezingen van 15 juni j.l. beantwoorden in vele opzichten niet aan een werkelijke democratische raadpleging. Dit om vele redenen. Vooreerst is er het feit dat de invloed van veertig jaar fascisme niet van vandaag op morgen wordt weggevaagd. De gemeentebesturen zijn buitendien nog steeds dezelfde die onder het Franquisme aan de macht waren wat zeker niet zonder invloed was bij de organisatie van de plaatselijke kiesverrichtingen. Een aantal partijen werden eveneens benadeeld door hun zeer korte aanloop van de kiescampagne en beschikten tevens niet over de mogelijkheden om een dergelijke campagne te voeren.

Buitendien is er het kiesstelsel dat uiteindelijk een compromis was tussen de regering, de uiterst rechtse neo-franquist en sommige sectoren van het leger.

De kieswet voor de kamer die wel een evenredig kiesstelsel voorziet laat echter zeker correcties toe met de bedoeling een zogezegde te grote fragmentatie van de kamer te verhinderen.

Dit betekent met andere woorden dat de kleine steden en landbouwcentra bevoordeligd en de stedelijke en arbeiderscentra benadeligd zijn. Als argument werd hierbij gebruikt dat bij een evenredige vertegenwoordiging, die rekening houdt met het aantal inwoners, 26 provincies

slechts over één volksvertegenwoordiger zouden beschikken. In feite komt het er op neer dat b.v. voor de kleine stad Soria in Castilië 30.000 stemmen volstonden voor een verkozen terwijl in Barcelona of Madrid tot 150.000 kiezers nodig waren om een volksvertegenwoordiger te verkiezen. Dus niet minder dan 5 maal meer! Voor wat de senaat betreft werd een meerderheidsstelsel toegepast dat nog aanzienlijker voordelen toekende aan de rechtse krachten. Bovendien wordt hier aan Koning Carlos het recht toegekend persoonlijk een veertigtal senatoren aan te duiden. Deze Koninklijke privilege is een rechtstreekse erfenis van het Franco systeem.

De politieke achtergronden van het huidige Spaans kiesstelsel liggen dus voor de hand en kunnen zeker nog niet als democratisch onderschreven worden. De uitslagen van de verkiezingen van 15 juni zijn dan ook navenant en geven zeker geen juist beeld van de werkelijke representativiteit van de verschillende politieke partijen. De gemeenteraadsverkiezingen, die voor de tweede helft van dit jaar voorzien zijn, kunnen dus heel wat verrassingen inhouden.

"We Never Discussed Human Rights as a Condition of Sale — I Expect He Reserves All That Sort of Talk for the Russians."

The International Herald Tribune.

We hebben nooit gediskussieerd over mensenrechten als verkoopvoorwaarde. Ik neem aan dat hij dit soort praat voor de Russen bewaart.

DEBAT OVER DE MENSENRECHTEN

Door de Hongaarse T.V. werd een zeer interessant initiatief genomen dat zeker navolging verdient. In het kader van een uitzending „Studio Internationaal” werd op 8 juli een debat uitgezonden over de mensenrechten. „Studio Internationaal” die op een grote belangstelling kan rekenen - ongeveer drie miljoen kijkers - handelde vroeger reeds over problemen als : de akkoorden van Helsinki, de ontwapening, de economische betrekkingen Oost-West, de politiek van President Carter e.a. aspecten van de internationale problematiek.

De inrichters hadden de voorzorg genomen naast de gekend Hongaarse schrijver en journalist Yvan Boldiszar, voorzitter van de Hongaarse Pen-Club ook buitenlandse

personaliteiten uit te nodigen. Garth Strachan een der weinige blanke leden van het A.N.C. (Nationaal Afrikaans Kongres) van Zuid-Afrika en Prof. Ewart Guinier b.v. die d.m. de discriminatie tegenover de zwarten in verschillende Westerse landen onderlijnden, landen die nochtans niet aarzelen aan anderen lessen te geven inzake de mensenrechten. „Le Monde” wees er desbetreffende op dat de bezwarende dossiers die door deze sprekers werden voorgelegd zonder twijfel de hypocrisie en het politiek opportunisme bevestigde van de campagne die op dit ogenblik in het Westen worden gevoerd.

Aan het debat werd eveneens deelgenomen door de Italiaanse kommunistische senator Pieralli en Jean Schwoebel, een vooraanstaand journalist van „Le Monde”. Pieralli ontwikkelde de ideeën van zijn partij over wat in West-Europa het „Eurocommunisme” wordt genoemd, een politiek die door Janos Kader, sekretaris van de Hongaarse K.P., in artikels herhaaldelijk als positief beoordeeld werd. De Italiaanse senator wees er eveneens op dat sommige toestanden in de socialistische landen, waarop door zijn partij kritiek wordt uitgebracht - en zo nodig nog zal worden verder gezet, hun eigenlijk bedroeft, omdat zij geloven dat deze landen reeds verder moesten staan dan dit op dit ogenblik het geval is. De journalist van „Le Monde” wees er op dat het probleem van mensenrechten altijd en overal moet verdedigd worden, er aan toevoegend dat het hem verbaast dat de Oost-Europese landen hierop met een zekere nervositeit reageren, alhoewel ze enerzijds niet de enige zijn die op het matje staan en dat zij anderzijds er kunnen op bogen de notie van de mensenrechten te hebben uitgebreid naar de economische en sociale rechten zoals recht op arbeid, op gezondheid, op onderwijs, meer gelijkheid tussen man en vrouw, enz. Jean Schwoebel wees tevens op de naar zijn mening beperking van de burgers om kritiek uit te brengen op hun regering en de mogelijkheid regelmatig naar het Westen te reizen. Hieraan voegde hij echter toe dat Hongarije inzake de liberalisatie onder de Europese landen zeker het verst staat gezien de inwoners regelmatig in de mogelijkheid zijn zich door middel van het „blauwe paspoort” regelmatig naar West-Europa te begeven, er geen politieke gevangenen zijn en de godsdienst zonder enige hinderpaal kan beoefend worden.

Dit Hongaars T.V. debat, dat zelfs door kijkers in Oostenrijk met aandacht werd gevolgd, kan zeker een belangrijke bijdrage genoemd worden om het debat over de mensenrechten op een hoger niveau te plaatsen en het van zijn politiek opportunistische inhoud te ontdoen. Het is niet zonder reden dat Mia Doornaert in „De Standaard” van 6 juli, naar aanleiding van de vergadering van Belgrado de aandacht vestigt op dit debat.

We kunnen ons dan ook aansluiten bij haar besluit waarin zij schrijft : „Omdat de burgers van de 35 deelnemende landen (de ondertekenaars van het Slotakkoord van Helsinki) er veel meer aan hebben als hun regeringen voor de eigen deur gaan vegeu liever dan de tekortkomingen van de ander aan te vallen. Omdat de waardigheid van de burgers van die landen die door de mensenrechten, zowel de vrijheden van de pers, meningsuiting, vergadering als de fundamentele rechten op arbeid, onderwijs, gezondheid, moeten worden gerandeed, veel te kostbaar is om ze te verlagen tot de inzet van een diplomatiek steekspel”.

BEWAPENING EN ONTwapENING

NEUTRONENBOM

(One bomb too far)

Ernst Göttsche

Dat er een wapenwedloop is weet nu zo langzamerhand wel iedereen. Precieze gegevens over aardzak en omvang van deze wedloop zijn echter voor een groter publiek nog altijd niet gemakkelijk bereikbaar.

Om die reden drukt VREDE heel graag een brochuere van FAX CHRISTI af, waarin de cijfers over het Amerikaanse wapenarsenaal met op een rijtje zijn. Inmiddels draait de productie van de kruisraket, met de financiële toestemming van het Amerikaanse Congres op volle toeren.

De B-1 bomwerper is door Carter echter uit de markt gehaald. Overigens niet om humanitaire redenen, maar vanwege de hoge kosten in vergelijking met bestaande wapens, die hetzelfde „werk“ kunnen doen. De neutronbom is (of dat) nog op de wapenlijst. Het is heel eigenaardig voor een bom? Als ik de voor een leuk doel ik, moeilijk te begrijpen technische details even vergeet, komt het hierop neer: „de neutronbom is een kernwapen dat ontworpen is om door middel van radioactieve straling binnen een beperkt gebied (lân of een paar meer kilometers) en binnen een beperkte tijd (24 uur) de daar aanwezige mensen te doden; de gebouwen, bruggen, tanks en kanonnen die zich daar bevinden, blijven overeind staan“ (Het financiële Dagblad van 22.7.1977).

Uit de overigens streng geheime proeven, die er al gedaan zijn, zal wel gebleken zijn, dat hierin een explosie ook niet overtuigen. De mensen zijn trouwens ook niet allemaal op slag dood, sommigen doen er een paar dagen over. Of de plantewereld er ook aangetast wordt door geen enkele auteur vermeld, maar misschien is dat ook niet belangrijk genoeg.

De kernprobleem is dat een kernwapen, het enige verschil met de „klassieke“ kernbom is, dat hitte en schok geloven achterwege blijven. En dat is dan ook meteen het grote voordeel van deze bom, waarmee hij door militaire vertegenwoordigers wordt aangewezen: geen verwoestingen, geen (of toch weinig) beschadigingen, geen radioactieve ontsploffing kun je als overwinnaar het slagveld opriden en de buit in bezit nemen.

Kardinaal Alfrink, reeds lang bekend als moedig en eerlijk man, heeft onlangs gezegd, dat de politiek in de wereld zich tegenwoordig te veel druk maken over de bescherming van het ongebooren leven, en te weinig over de levenden zelf. (1)

Met deze uitspraak zouden we dat kunnen verwachten, dat de Verbonden van Vertrouwe Ouders, de Pro-Vita gangers en al hun geestelijk onverantwoordelijke bondgenoten in onze samenleving, zich zouden bundelen in een massaal protest tegen de productie van kernwapens en wapens in het algemeen. Dat zal echter veel te mooi zijn om waar te zijn.

Maar terecht: de bomstaling „schone“ bom is wel een bijzonder cynische uitdrukking voor een leidingwoord. Het is een variatie van de moderne kernwapens. Voor de eerste keer hebben raket ingeluiden en militairen, getuigd door de wetenschap en opgejaagd door de wapenwedloop, een wapen ontwikkeld dat alle dingen fast staat in de levenden uit te schakelen. De meest wettelijke kernwapentest is mogelijk en deze bom met een duurtijd, waarmee je mensen kan doden. Geen rode vlekken op het witte bord, geen wintertide gevel op lastige machines, maar gewoon: plaats - vijf minuten wachten, en alles is dood. Je hoeft de raket maar bij elkaar te leggen. De neutronbom heeft in België slechts twee tests, maar het is niet voor inschieten, maar voor mensen. Het is wel bijzonder merkwaardig dat zo'n wapen in de Verenigde Staten wordt ontwikkeld op hetzelfde ogenblik, dat de president van dat land in zijn Britse land publiek heeft uitverdeligen en troost van de overlevenden afwacht. Het is gelukkig wel zeker, zelfs in Europa: wat je dat niet onmiddellijk zou verwachten. De West-Duitse minister Egge Sahr noemde, overigens tot schrik van zijn eigen regering, het land bij zijn woord: „... een voorbeeld van geestelijke ontzending“. Maar die opvatting wordt door de voorzitters niet gedeeld. De Nederlandse minister van de NAVO, generaal Haig, verklaarde voor het jaar, dat de teststraling binnen zijn organisatie al gevoeld is. Tussen achttien maanden na de aanvang van de productie, zullen de wapens in West-Europa aankomen, om daar te worden opgeborgen. De Nederlandse regering heeft tegen deze voorbarige afspraak geprotesteerd, maar de Nederlandse Belgische minister van buitenlandse zaken Simoons schijnt de ideeën van Haig toe te juichen en België als opslagplaats te hebben aangeboden.

Het is inmiddels nog niet zeker, we hebben nog een tijd

(1) Fax Ernst Göttsche, jms 1112, p. 24.

om erover na te denken, waar we aan beginnen, Carter heeft, door de weerstand van een groot gedeelte van het Amerikaanse Congres, helaas nog altijd een minderheid, niet zonder meer de definitieve goedkeuring tot productie kunnen geven. Er is in de Amerikaanse begroting wel geld vrijgemaakt, maar of dit wordt besteed aan de neutronenbom of aan andere wapens, dat is pas in augustus beslist. Op het ogenblik dat u dit leest, weet u dus al hoe in de Verenigde Staten de zaken er voor staan. En in geval van productie gaat België de bom misschien afnemen?

Heest de (morfelijke) beswaren zijn er ook een heel aantal overwegingen van goede politiek of doodgewoon gezond verstand te noemen, om ditmaal de handen niet vuil te maken:

- De neutronenbom verhoogt de kans op een stoornisoorlog. Tot nu toe waren kernwapens vooral gericht op afschrikking. Het gebruik heeft zulke verschrikkelijke gevolgen en risico's, dat daardoor alleen al de kans op een atoombomoorlog slechts klein is. Zelfs de meest gekke gekke politikus of generaal zal zich wel tweemaal bedenken, om zo'n oorlog te beginnen. Zelfs de kleinste klassieke atoomwapens, de zogenaamde „mini-tukes", komen daar niet onderuit. Dit bezwaar wordt radikaal doorbroken door de neutronenbom. Die is veel gemakkelijker te gebruiken, en is daartoe door zijn ontwerpers ook indrukkelijk bedoeld. De kans dat hij voor eenwig in de opslagplaatsen zal blijven rusten, is dus bemerkelijk klein. Daar komt nog bij, dat wanneer in een oorlog eenmaal de eerste neutronenbommen zijn gelanceerd, de vijand wel eens, zeer onproportieel natuurlijk, met „vuile" kernbommen zou kunnen terugbieten.
- Vooral dat laatste is vooral voor West-Europa interessant. De neutronenbom wordt wel geproduceerd in de Verenigde Staten, maar ze moet in onze kottelen worden opgesteld om met „Lance" raketten over betrekkelijk korte afstanden te worden vervoerd. Daaruit volgt dat een eventueel slagveld van Amerikaanse neutronenbommen zich niet in de Verenigde Staten, maar in Centraal of West-Europa zal bevinden. Daaruit volgt dus ook dat de doden in de eerste plaats Europeanen en geen Amerikanen zullen zijn.
- De Sovjet-Unie schijnt nog niet over een neutronenbom te beschikken. Maar als de Amerikanen hem gaan produceren, zullen de Russen in de kortste keren hun al formidabel wapenarsenaal op gelijkwaardige wijze weten aan te vullen, hierin doordat zij over bestaande wapenprogramma's veruullen, dan wel doordat zij eenmaal neutronenbommen gaan vervaardigen.
- Het is in ieder geval zeker, dat elk gesprek over de wederzijdse productievermindering en het tegengaan van de verspreiding van kernwapens met de neutronenbom op zijn minst ongelooftwaardig wordt. De Sovjet-regering heeft in ieder geval al laten weten, dat de toch al zo moeilijke SALT-besprekingen schade zullen lijden indien de neutronenbom inderdaad in productie wordt genomen.

Uit dit alles blijkt wel, dat elke stap in de richting van een neutronenbom mensenwaardig en hoogst onverstandig is, zowel voor de Verenigde Staten om hem te produ-

ceren en te verkopen, als voor België om hem aan te kopen en op te slaan. Inmiddels is er alle reden voor Vrede om op dit vraagstuk, met zijn ontwikkelingen en achtergronden, waaronder ook de commerciële motieven, in volgende nummers nader terug te komen.

De (Amerikaanse) wapens voor de jaren tachtig. De jongste dertig jaar wordt het Westen er met de regelmaat van een klok voor gewaarschuwd dat de Russen flink op weg (zouden) zijn om de grootste militaire macht ter wereld te worden, of op het punt (zouden) staan een beslissend militair overwicht te behalen op de Verenigde Staten en diens bondgenoten. In de eerste jaren na de 2de wereldoorlog al, toen het Rode Leger de handen vol had om de Duitsers in Oost-Europa op te ruimen en langs geen kanten de vergelijking kon doorstaan met het veel beter bewapende en zedekonken Amerikaanse leger, moest het kernwapen (op dat moment alleen in handen van de VS) het de VS mogelijk maken de Russen op een afstand te houden. Sindsdien zijn de Amerikanen de Russen in elke wapentechnologische vernieuwing vóórgegaan „omdat de Russen van geen ontwapening (zouden) willen weten" of gewoon om de Amerikaanse voorrang inzake bewapening veilig te stellen.

Telkens wordt met een verwijzing naar de Russische bewapeningsinspanning (wie er inderdaad hi de eigen bewapeningsinspanning toegedeikt, of voorgesteld als een noodgedwongen reactie op een vermeende achterstand (wie achteraf dikwijls werd toegegeven). Daar waar de Russische bewapeningsinspanning er tot nog toe alleen op gericht is de Amerikanen militair „bij te benen" of te worden de Amerikanen elk militair inhaalsmanoeuvr met het ontwikkelen van een NIEUW wapensysteem, wat de bewapeningswedloop telkens een nieuwe impuls geeft.

Zo was de eerste Amerikaanse waterstofbom (1949) het antwoord op de eerste Russische atombom, ontwierpen de Amerikanen hun eerste intercontinentale raketten (toen de Russen hun eerste strategische bommenwerpers de lucht in stuurden (1955), was de eerste Amerikaanse MRV-raket (1964) - of veerkoppige raket - het antwoord op de eerste Russische intercontinentale raketten - en zo werd het MRV-programma gevolgd door het MIRV-programma en het MIRV-programma door het MARV-programma.

Het scenario is alsmat hetzelfde : op het moment dat de Russen een bepaald wapensysteem overnemen of numeriek opdrijven, werken de Amerikanen al aan een nieuw en kwalitatief beter wapensysteem. Door luid te roepen hoe gevaarlijk de tegenstander wel is en door te wijzen op (verouderde) wapensystemen waarin Moskou numeriek sterker staat is het hen er in hoofdzaak om te doen het wapengekletter in eigen huis te overstemmen.

De tijden veranderen niet zo vlug. Sinds de Europese top in Helsinki (1975) gaat er geen maand voorbij zonder dat een minister of hoge functionaris in Washington, Bonn, Brussel, Londen of Parijs zijn ongerustheid uitspreekt over de groeiende militaire macht van de Sovjet-Unie, en doen de weldenkende kranten en uitgeverijen er hun schepje bij om de wereld duidelijk te maken hoe sterk de Sovjet-Unie en hoe zwak het Westen wel is.

Ondertussen komen er in de Verenigde Staten nieuwe wapensystemen van de tekenafels die Moskou weer ver achter zich laten. Dodelijker wapens, betere wapens, gevaarlijker wapens. Omdat dat - zeggen de haviken - de enige taal is die de Russen verstaan. Als die Russen niet bestonden ... moesten ze worden uitgevonden. Wapens hebben immers vijanden nodig.

Welke zijn nu die wapens voor de jaren tachtig ? Een paar voorbeelden.

De kruisraket.

Of „cruise-missile“. Eigenlijk een verdere uitwerking van de Duitse V-1 (1944). In tegenstelling met BALLISTISCHE RAKETTEN (99 procent van het huidige raketpark) die worden gericht bij het afvuren en dan in een boog naar hun doel vliegen, zijn kruisraketten in zekere zin robotvliegtuigen die van start naar doel GELEID worden (door een ingebouwde computer of vanuit satellieten).

De kruisraket heeft het voordeel :

1. Dat zij preciezer is en een grotere trefzekerheid waarborgt.
2. Dat zij zowel van op het land als vanuit een vliegtuig of vanop zee kan gelanceerd worden.
3. Dat zij (omdat zij laag bij de grond vliegt) in vele gevallen onder de radar kan doornvliegen.
4. Dat zij tot op het laatste moment haar doel kan zoeken, en eventueel ook een ander doel kan kiezen.
5. Dat zij veel goedkoper uitvalt.

Hoewel ook de Russen experimenteren met de kruisraket staan de Amerikanen op dit vlak al stukken verder. Het is vooral de ontwikkeling van de Amerikaanse kruisraket die de SALT-besprekingen momenteel bemoeilijkt. Hierbij wordt de Amerikaanse kruisraket gemakkelijk „gelijkgesteld“ met de Russische nieuwe bommenwerper (de „Backfire“), als zou het hier om 2 nieuwe wapens gaan die mekaar waard zijn. Niets is minder waar. De „Backfire“ is alles bij mekaar een (vrij) gewone middellange afstands-bommenwerper, die de VS alleen kan bereiken als hij onderweg kan bijtanken. De strategische kruisraket is daarentegen duidelijk een NIEUW wapen dat de hele balans weer op zijn kop kan zetten.

Het Amerikaanse ministerie van defensie ontwikkelt momenteel 2 strategische versies van de kruisraket : de „Tomahawk“ voor de marine (om te worden afgevuurd vanop schepen en onderzeeërs), en een aangepaste versie voor de luchtmacht. Zoals bekend zijn strategische wapens wapens die rechtstreeks het grondgebied van de „vijand“ kunnen bestrijken.

De jongste tijd gaan er in Navo-kringen stemmen op om ook de Navo (in Europa) uit te rusten met kruisraketten. Nadat de kruisraket de SALT-besprekingen heeft getorpedeerd dreigt zij ook de al zo moeilijke MBFR-besprekingen in Wenen te kelderen, besprekingen er op gericht troepen en wapens in Centraal Europa te reduceren.

De B-1 bommenwerper.

De Amerikaanse B-1 (lange afstands-) bommenwerper is bedoeld om de B-52 te vervangen als het kroonstuk van de Amerikaanse luchtmacht. De B-1 wordt alleszins de duurste bommenwerper uit de geschiedenis. De Amerikaanse luchtmacht is er in geslaagd een vliegtuig in mekaar te steken dat maar liefst 100 miljoen dollar (4 miljard Bfr.) zal kosten.

De B-1 wordt een elektronisch wonderkind, een vliegtuig dat zowel hoog als laag kan vliegen, zowel kan uitgerust worden met kernkoppen, supersonische raketten, kruisraketten, conventionele bommen en al wat tekonaars en militairen maar konden bedenken.

Een wonder van technologie dat de Russische „Backfire“ als speelgoed van zich afschudt. Als alles naar wens (van de luchtmacht) verloopt wil het Amerikaanse defensie-ministerie maar liefst 244 van deze vliegtuigen de lucht insturen.

De B-1 heeft in de VS al voor heel wat opschudding gezorgd. Senator Proxmire noemde het opzet onlangs nog „een nationale ramp“ (vooral financieel), terwijl de voorstanders van de B-1 er graag de 70.000 werkplaatsen bij-slepen die met de B-1 op de wip zitten. President Carter heeft zich in de verkiezingskampagne tegen de productie van de B-1 verzet, en nadien beloofd de beslissing in te houden tot er een nieuw SALT-akkoord kwam.

De jongste weken ziet het er nochtans naar uit dat Carter niet op SALT kan wachten. Na een ontmoeting met kongresleden-supporters van de B-1 (met o.m. de welbekende senator Barry Goldwater) ziet het er naar uit dat de president nog deze maand een beslissing zal nemen. Wellicht ten voordele van de B-1. Er hangen ondertussen al drie B-1 testvliegtuigen in de lucht ...

Een nieuwe kernkop : de Mark 12-A.

De VS hebben de jongste maanden een nieuwe kernkop ontwikkeld (de „Mark 12-A“) die trefzeker en krachtig genoeg is om (als het ooit zo ver zou komen) de Russische kernwapens in hun versterkte schuilplaatsen (of silo's) te vernietigen. In tegenstelling met de huidige kernkoppen (die slechts 20 procent kans hebben om een silo te vernietigen) wordt de Mark 12-A een 80 procent kans toegekend. De Mark 12-A verhoogt aanzienlijk de kansen van de VS om bij een preventieve of eerste aanval zo goed als alle Sovjet-raketinstallaties op het land uit te schakelen. Het is de bedoeling van de Amerikanen de Mark 12-A (een „MIRV“) te monteren op de „Minute-

man III"-raketten, de ruggegraat van de Amerikaanse landraketten. Gekombineerd met het feit dat al deze „Minuteman III"- raketten ge-MIRV-d zijn (uitgerust met 3 afzonderlijk gerichte kernkoppen) wordt het strategisch potentieel van de VS hiermee gevoelig versterkt. Een dergelijke kernkop kan het doel over een afstand van maar liefst 13.000 km. raken tot op 200 meter !

Naast de ontwikkeling van de kruisraket belooft ook de ontwikkeling van de Mark 12-A de SALT-gesprekken nog moeilijker te maken. De trefzekerheid is in de nucleaire bewapeningswedloop immers veel belangrijker geworden dan de kracht van de lading.

De neutronenbom.

Om hun kernwapenarsenaal voor de jaren tachtig af te ronden hebben de VS daarenboven een nieuw kernwapen op de tekentafels: de neutronenbom. In tegenstelling tot de „klassieke kernwapens" (die een algeheel spoor van vernietiging achterlaten, vooral door hitte en luchtverplaatsing) werd de neutronenbom ontworpen om ALLEEN MAAR MENSEN te doden, en militaire en industriële installaties b.v. intact te laten. Een zware dosis neutronen tast immers onmiddellijk het centraal zenuwstelsel aan (en is derhalve dodelijk voor alle levende wezens), maar door de ontploffingskracht te verminderen en de hitte-ontwikkeling te beperken laat de neutronenbom tanks en gebouwen overeind.

De eerste kernkop van het nieuwe soort werd ondertussen al ontworpen (maar is nog niet in produktie) voor de zogenaamde Lance-raket, een korte afstands-raket waar o.m. de Navo overvloedig mee is uitgerust. In een eerste versie zou de neutronenbom dus een tactisch mini-kernwapen zijn, bedoeld om ingezet te worden op het slagveld.

Het zijn trouwens vooral de Amerikaanse Navo-generaals die aandringen op de produktie van de nieuwe Lance-raket (met neutronenkop), ter vervanging van 7000 „oude" tactische kernwapens in Europa, die te zwaar en te vernietigend zouden zijn om effectief te kunnen worden ingezet op het slagveld (wat die generaals in kwestie van in het begin hadden kunnen weten). Een kleinere neutronenbom die daarbij „alleen maar mensen" zou doden lijkt hen derhalve veel „praktischer" op het slagveld.

Naar verluidt zou president Ford vorig jaar al het licht op groen gezet hebben voor de nieuwe Lance-raket (met neutronenkop). Toch moet een op dit vlak aarzelende Carter nog zijn zegen geven vóórdat de produktie kan aangepakt worden.

De neutronenbom is het kind van ERDA, het Amerikaanse „Energy Research and Development Administration". ERDA is het voornaamste onderzoekscentrum ter wereld voor kernwapens. Voor het fiscale jaar 1978 beschikt ERDA daarvoor over 6 miljard dollar.

„The Washington Post" heeft de neutronenbom al in bijzonder scherpe bewoordingen afgewezen als „devilishly seductive" (duivels verleidelijk) en „dead wrong" (dodelijk verkeerd) (9.6.1977).

De „Washington Post" argumenteert vooral dat de neutronenbom kan begrepen worden als een nieuwe vorm van chemische oorlogsvoering (waar de VS - en vele andere landen - officieel tégen zijn), en voor militairen verleidelijk genoeg is (klein, safe en „controleerbaar") om in te zetten zonder het spookbeeld van een totale kernoorlog op te roepen. De militairen dromen immers al lang van een kernwapen dat ze (eindelijk) ook eens kunnen gebruiken !

Dit lijstje is bepaald niet uitputtend en ver van volledig. Om vollediger te zijn verwijzen we best ook naar het mobiel raketprogramma MX (om de landraketten minder kwetsbaar te maken, wat de VS minimum 30 miljard dollar zal kosten), nieuwe kernwapens voor de artillerie en de B-1, nieuwe kernwapens om gemonteerd te worden op de kruisraket en een nieuw kernwapen voor de (even nieuwe) Tridentonderzeeër. Met zo'n kernwapenprogramma is een bevredigend SALT-akkoord nog niet voor morgen. Om over MBFR voorlopig maar te zwijgen.

SALT : Strategic Arms Limitation Talks. Gesprekken tussen VS en SU met het oog op de beperking van de strategische (kern) wapens.

MBFR : Mutual and Balanced Force Reduction. Gesprekken tussen Navo- en Warschaupaktlanden (te Wenen) met het oog op de beperking van troepen en wapens in Centraal Europa.

MRV, MIRV en MARV :
3 verschillende stadia in de ontwikkeling van de rakettechnologie, in die zin dat 1 raket meerdere kernkoppen kan lanceren die
1. Allemaal naar hetzelfde doel vliegen (MRV),
2. Elk naar een afzonderlijk (vooraf bepaald) doel vliegen (MIRV),
3. Elk naar een afzonderlijk doel vliegen en onderweg ook nog kunnen bijgestuurd worden (MARV).

(overgenomen uit KOMMENTAAR, uitgave van Pax Christi, Vlaanderen, 1ste jaargang nr. 8, juni 1977).

GEEN PEULSCHIL

De „National Iranian Oil Co" heeft in 1976 de kop genomen voor wat betreft de winsten van de grote maatschappijen. Iranian Oil komt vooraan met een winst van 17,1 miljard dollar (615 miljard B.fr.). „Business Week" wijst er op dat de overgegeven winsten van de vier grote Amerikaanse reuzen: General Motors, Exxon, IBM en ATT daarentegen voor 1976 „slechts" 12 miljard dollar bedragen. Royal Dutch Shell stelt zich tevreden met een stordige 2,213 miljard dollar winst... En het VBO maar over de crisis klagen !

WIST U AL ... ?

Voor de prijs van één bommenwerper zouden niet minder dan 60.000 traktoren kunnen gebouwd worden... of 2 miljoen pompen die zo hoogstnodig zijn voor de watervoorziening in de landbouw van de landen van de Derde Wereld...

CHILI

4 JAAR MILITAIRE DIKTATUUR

Frieda Hermans.

De militaire botten zijn vier jaar oud. Ze beginnen sleet te vertonen.

Generaal Pinochet zou eeuwig aan het bewind blijven. Dat heeft hij zelf herhaaldelijk gezegd. Maar op 9 juli 1977 belooft hij verkiezingen in 1985 ... Wat is de betekenis van deze stap naar de „institutionalisering“? Enerzijds mogen we ons niet om de tuin laten leiden door deze belofte. Ze is precies bedoeld om de wereldopinie, die niet opgehouden heeft de schending van de mensenrechten in Chili aan te klagen, zand in de ogen te strooien. Ze is ook bedoeld om sektoren binnen de Chileense strijdkrachten te sussen, die er stilaan genoeg van krijgen. Zowel voor de wereldopinie als voor de officieren is het echter duidelijk dat Pinochet even heeft willen buigen inplaats van te breken, maar dat met vage beloften de toestand niet verandert. Al van toen de militairen aan het bewind kwamen, in september 1973, werd begonnen met het opstellen van een nieuwe grondwet. Nu een jaar geleden werden de eerste vier voorlopige artikels ervan afgekondigd. Zij wettigen volkomen de uitzonderingstoestand en het opschorten van de democratische rechten. De juristen die ermee bezig zijn steken het bij interviews niet onder stoelen of banken: de nieuwe grondwet zal zo opgevat zijn dat de vrijheid van de persoon ondergeschikt blijft aan de staatsveiligheid. En wat dat is wordt bepaald door de militairen.

De verkiezingsbelofte gaat in dezelfde richting: zodra de huidige vrijheidsbepalingen in voldoende wettelijke vastgelegd zijn zullen verkiezingen kunnen worden gehouden. Met nochtans drie clausules: „indien het land rustig is“; zonder er politieke partijen te laten aan deelnemen (wie stelt de kandidaten aan, wie mag kiezen?); met blijvend recht van de militairen tussen te komen indien het niet naar hun zin gaat. Konkreet gezien betekent het dus niets.

Anderzijds is het een teken van zwakte van de huidige

President. Om aan de macht te blijven ziet hij zich verplicht enige toegevingen te doen. Hij staat onder druk, en niet van één kant maar van alle kanten.

Beginnen we met de burgerij.

De economische politiek van de Junta is sedert het begin gericht op het buitenland. De bevolking krijgt lage lonen (de koopkracht is gedaald met meer dan de helft sedert 1972 en de werkloosheid schommelt rond de 20 procent - officieel cijfer nu 13 procent), kan dus niet meer kopen wat ze zelf produceert. Het produkt is bestemd voor de uitvoer, waar het kan concurreren, precies „dank zij“ de lage lonen. Voor de nationale burgerij, dit is de Chileense patroons die niet groot genoeg zijn om op de wereldmarkt een voet aan wal te krijgen, betekent het bankroet op korte of lange termijn. Hun binnenlandse markt is immers ingekrompen en zij blijven zitten met hun stock. Hun ontevredenheid kwam al tot uiting in 1975, hun kritiek op de economische politiek van de regering nam steeds steviger vormen aan. Natuurlijk investeren zij niet meer. Waartoe? Het bruto nationaal produkt is dan ook van jaar tot jaar gezakt. Het geld dat ze hadden is meer rentabel in speculatie en de meest begoeden hebben zich daar dan ook intens mee bezig gehouden. Tot in januari en februari 1977 de „financierias“ ineens stortten. Dit zijn privé-financieringsorganen, die duur krediet op korte termijn afleveren (14 procent per maand b.v.), en spaargelden opslorpen, maar waarvan de verhandelingen niet gedekt zijn. De arbeiders werden door dit bankroet niet getroffen - zij hebben geen geld opzij - maar de burgerij was woedend. Ook kaderpersoneel, officieren, handelaars, verloren hun pesos en het kwam zelfs tot een manifestatie van een honderdtal bedrogen spaarders-spekulanten in het centrum van Santiago. Hoge adviseurs van de Junta waren bij de schandalen betrokken, zo b.v. Jaime Guzmán, de ideologische raadgever van Pinochet. Een 10-tal junta-steunpilaren verdwenen in de gevangenis en wachten op een proces.

De op uitvoer gerichte burgerij bleef ook niet helemaal tevreden: einde 1976 besloot de Junta uit het Andespakt te treden. De Andeslanden beperken immers de voordelen die geboden worden aan het buitenlands kapitaal. Chili wil onbeperkte garanties bieden. Maar daarmee wordt het moeilijker een markt te houden in de Andeslanden, en door de industriëlen werd de beslissing van de Junta gebrandmerkt als een historische vergissing.

Politiek kreeg de ontevredenheid haar uitdrukking langs een sektor van het vroegere Patria & Libertad (nationalistisch fascistische vleugel met Pablo Rodriguez) en langs de kristen democratische partij. De leiding ervan stelde zich steeds sterker op tegen het regime, zodat Pinochet ze op 12 maart 1977 gewoon buiten de wet stelde, op dezelfde voet dus als de linkse partijen. De kristen democraten worden ervan beschuldigd een complot tegen de Junta te hebben gesmeed. De „samenzweerders“ worden echter niet aangehouden, wat duidt op steun die

ze gericht bleven de strijdkrachten.

In het leger zou er intendant onvrijheid heersen. Daarom kan men mogelijk preciezer informatie krijgen. Nuchtere is het een feit dat regelmatig generaal worden verplaatst of op rust gestuurd, dat Pinochet bleef de raad van generaal heruitzichten in de minderheid werd gesteld, dat leden van de Junta zelf veranderingen plannen die radicaal dan Pinochet worden bevestigd, dat de kritiek demotoren ten nationale burgerij klassieke banden hebben tussen de strijdkrachten, dat deze sector wel zeer slecht zou kunnen krijgen van Washington, dat ex-president Frei al lang lecht en een bondgenootschap mee te sluiten, dat de onder-officieren en soldaten al lang niet meer tekend zijn over hun loon, dat binnen het leger de korpsen en infanterie door de DINA het leven versieren, enz. Maar daarnaast besluiten dat een deel van het leger bereid zou zijn tegen een ander deel op te treden in nogal gewaagd. Ze zullen hun eigen bejaan en de doortrekk van het volk raad op de buiten werken.

Vanuit het milieu van de professoren kwam ook enkel kritiek op de Junta. De generaal bleef in trouw het land verder te er niet kind sluiten komen met het honorarium dat de staat hen biedt. (25 procent is al verbrokkend). Veel wetenschappelijke zijn al lang afgeleid omdat er voor hen geen budget meer is op de universiteiten. Professoren zoeken ook katedra in andere landen omdat ze het gebrek aan vrijheid niet colveren dat in de katedrales heeft. Juristen krijgen het moeilijk onder druk van het Vikarize voor de solidariteit leen wijket dat de medewerkers in Chili lecht te verdrigen, onder bescherming van de Kerk, dat slecht aan- diking op mensen van de vermiste personen waaronder een volksoverste bejaan, en onder druk van de vrouwen van vermisten, die zelfs een hongersstaking organiseerden in juni 1977.

Spontaanorganisaties die opprocht waren van de Junta een ideologische basis en toek om te geven beginnen te organiseren omdat de onvrijheid te duur worden. De studenten werden intussen grootschalig ingetrokken en de studenten zelf mochten de doelen ontzet vanaf maart 1977.

Op 1 mei 1977 werd Pinochet niet ook een grootse ge- last - hij bewaert „begrip“ voor de economische proble- men van de bevolking en verbodde de lonen met ... 4 procent. Wat werd 40 procent verhoging frejntaen, „vergoedbaarheidspremie“, van de inkalingen die werken in vertrouwensposten van de president. Ook de hoogste rangen van Justitie 114 personen kreeg dit toe- gestaakt. En de professoren kregen het recht hun lo- nering op te krijgen.

We kunnen dus zonder twijfel vaststellen dat het de mi- litaire Junta niet geslaagd is de staat te behouden van vlijen die naar aan de macht hebben getrokken. Ze te meer en meer getuigd geraakt, vooral het laatste jaar, kreeg de arbeiders tegen die hun aanspraaklijke hebben gedragen. Tot in de hoogste rangen heeft onvrijheid, het sluisrechtelijk beleid en de katedrales leden ten weder- wijk. Om aan de macht te blijven moet dus niet en deze gekend worden na de DINA, de geheime politie van Pinochet die in alle zinnen te gefitiseerd en naar

schatting een 20.000 personen gebruikt. De repressie is dan ook nog schering en inslag in Chili. Men maakt geen politieke gekenpenen meer, maar wel verdwijnen er per- sonen zonder een spoor na te laten. Deze jaren hand is echter geen uiting van sterkte van het regime...

Het volk heeft niet te de militaire pas.

De volksorganisatie is versterkt het laatste jaar. De offici- eel erkende vakbonden zijn zich, onder druk van de bu- ro, meer en meer tegen de economische politiek van de Junta gaan opstellen. De arbeiders en werklonen, de be- dienden in lage salaris, de kleine middenstand en boe- ren, hebben intussen honger. Die kan men niet wegpr- ien. Sedert de regering, half 1976, gewaagd heeft op de economische plan in te gaan, worden ook politieke plan gebied - vakbonden, verkiezing van afgeva- digden, recht op staken, enz. Er komt meer en meer sa- menwerking tussen links en de officiële vakbonden. Er zijn stakingen, petities, tegen alle verbod in, die dikwijls resultaten afwerpen. De grootste konfederaties hebben een gezamenlijke strategie. De „tien“, zoals hun leiders worden genoemd, zijn eerder van kritiek democratische spraking, maar worden nu toch systematisch door de Junta bedreigd omdat hun plan te sterk worden, gevolg gevend van de druk uit de buro, waar de clandestiene kerken van de wegans CUT aan het werk zijn. De reger- ing dreigt dan ook verdadheid te brengen. Zo werd b.v. einde april een paralele federatie voor de bouw in het leger genoemd van hogerhand. Vroeger gebeurde het gelijkaardig al met de federatie van het koede.

De partijen van de Unidad Popular en de MIR handhaven zich in de clandestiniteit. Ze hebben vele leiders ver- loren, maar hun beweging zijn niet zo getroffen. Elke par- tij heeft haar clandestien tijdschrift. Einde 1976 heeft de Unidad Popular voor het eerst een - clandestien - kun- gen gehouden in Chili zelf.

Op de repressie is ook antwoord gekomen van de buro. Familieden van de ongeveer 2.500 vermiste personen - die door de DINA werden gekenpenen samen naar voorli- officieel als gevangene erkend en iedereen verdwenen zijn - hebben zich georganiseerd. Ze trokken te met hon- derden vrouwen op 8 maart 1977 naar het Justitiegebou- om nieuw te eisen over het lot van hun familie. Ze wa- ren geleid door 2.300 personen die hun handtekening ge- ven, waaronder bisschoppen, advocaten, vakbondlei- ders, enz. Op 14 juni begonnen 28 onder hen dan een hongersstaking die 10 dagen zal duren. Pinochet zag zich naften verplicht te beloven in twee te geven over hun fa- milie, wel hoogste 1 procent is van de vermisten, maar hiermee bekende hij voor het eerst dat er verdwenen per- sonen bestaan. De internationale solidariteit spreekt bij dat artikel een belangrijke rol.

Ook rond de honger heeft het volk zich georganiseerd. Eerstijds zijn de gevolgen catastrofaal voor een hele ge- neration, en daarom kan men hartig spreken van volksre- moord. De ondervoeding beperkt de kinderen die in le- ven blijven zowel fysiek als verstandelijk. Gezondheids- zingen, die vroeger gratis waren als man onvermogen was, zijn buiten het bereik geraakt van 45 procent van de bevolking. De gemiddelde calorien per inwoner in Chili

zijn gedaald van 2.500 voorheen tot 2.180 in 1976. De laatste trimester van 1976 hield de rijkswacht 6.984 minderjarigen aan waarvan 76 procent niet had toegeleefd op „bedelen en zwerven“ (officiële cijfers).

Maar in Chili legt men zich daar niet gewoon bij neer. Men heeft andere tijden gekend, men weet dat het anders kan. Gelatenheid behoort niet tot de waardeschat, men weet dat de Junta het noodlot niet is, men begrijpt de mechanismen die haar aan de macht hebben gebracht. Soms is men wanhopig, het aantal zelfmoorden b.v. is sterk gestegen, maar gederfde zijn er ook kanalen ontstaan om er iets aan te verhelpen.

Zo hebben tientallen en tientallen vrouwen zich gegroepeerd in maal-stellen over heel het land, mannen richten kleine artesanaal eenheden op. In de meeste arbeiderswijken groeiden „comedoras“ uit de solidariteit van allen met kinderen van werklozen en politieke gevangenen. Dit mogen daar één keer per dag gaan eten; het voedsel wordt bijeengebracht door de georganiseerde wijk, met hulp van het Vikariaat. De vrouwen organiseren zich rond de bereiding. Op 11 mei 1977 kwamen meer dan 100 vrouwen bijeen die hulp bleefden in deze „comedoras“. Zo wordt de lokale organisatie op grotere schaal herhaald en de problemen van elkeen geanalyseerd, in een land waar vergaderingen verboden zijn. Ook culturele en sportactiviteiten doorbreken de isolatie. De Chileenen vinden honderd middeltjes om toch bijeen te komen niettegenstaande de staat van beleg voortduurt.

Bestellen ?

Het valt moeilijk te voorspellen of we nog een vijfde verjaardag van de Junta zullen moeten vieren. De alternatieven voor het - versleten - Pinochetregime zijn nog niet duidelijk afgeïnd. Volk en ontevreden burgerij kunnen een moederverbond aangaan met een sektor van de zijdekrachten (alternatief Frei, Brady of aanverwanten) maar dat dreigt dan wel uit te lopen in het nadeel van het volk. Enkel de moeders zou veranderen en de vorm van repressie. De volksorganisatie is anderszijds niet sterk genoeg om het allianc aan te kunnen - wel bewust, maar zonder wapens, tegen een goed uitgerust leger, binnen een gemilitariseerd Latijns Amerika. De linkse partijen weten dit. Ze raken het dan ook niet volledig eens over de te volgen tactiek om de Junta armer te maken, af te toedering tussen de revolutionairen.

Pinochet en zijn gezin willen zelf trachten een oplossing aan de crisis te geven. Vandaar hun gepoehel met „institutionalisering“, om Washington bereid te houden en om het hoofd te bieden aan de juridische veroordelingen in de Verenigde Naties, de OAS, en anders.

Veel zal afhangen van de economische toestand. Die van het volk is beneden elk normaal minimum gezakt, maar dat interesseert de internationale banken niet. Pinochet toet de buitenlandse schulden van het land af, greift schadeloosstellingen aan de vroege ontegenwoordigheids van het koper, koopt massaal wapens in het buitenland. Dus wordt hij verder gesteund door de privé- en multinationale banken uit de kapitalistische wereld. En intover wij dat niet kunnen boycotten doen we heel weinig voor Chili.

Wie meer wil weten over Chile „Bericht uit het Zuid“.

zocket, Kritik uitgeverij, werd geaktualiseerd in de nieuwe druk. Te bestellen bij KELA, Papei Verbodstraat 29, 2610 Wilrijk. Vermeerdijk 80 fr.

VREDESFONDS

Het parlement stemde in de voorbije maanden een jaarlijkse toeleg van de dagbladders van 200 miljoen. We zijn niet van slag om die herwaerd hebben tegen het feit dat, dank zij staatsteun, het pluralistisch karakter van onze pers verzekerd wordt.

We bedanken hierbij echter een zekere staat van geëngede bronnen die, door een gebrek aan advertentie, de grootste moeilijkheid hebben om op de been te blijven. Wat kan we scherper? Het zijn eens te meer diegenen die over enorme mogelijkheden beschikken en voor wie een krant, dus het verstrekken van informatie, een zuiver commerciële zaak blijft te zijn met de grootste braken gaan lopen.

Intussen mag een tijdschrift als „VREDE“ gewoonlijk zijn plan tekenen. Waarom? Is dit geen schrijverende onrechtvaardigheid?

„VREDE“ heeft echter weten stand te houden dank zij de steun van zijn lezers. Om ons blad nog te verbeteren, bijzonder nu we een kansen ontmoeten in een groeiende belangstelling, door we vedet beroep op alle leden van Vredesfonds te plaatsen.

Vrienden die, met een **BESTENDIG** ORDER, maandelijks een klein bedrag op onze rekening willen overschrijven, sturen we graag het volgende formulier.

W.W. Tielis : 200 fr. - G.D. Overende : 100 fr. - J.B. Gent : 50 fr. - M.V. Gent : 100 fr. - J.C. Oostakker : 50 fr. - E.M. Brussel : 100 fr. - A.M. Oudekerk : 100 fr. - W.W. Kortrijk : 100 fr. - J.V. Gent : 100 fr. - G.M. Gent : 100 fr. - N.V. Zwegen : 100 fr. - B.B. Tongeren : 100 fr. - M.T. Gent : 100 fr. - R.W. Brugge : 50 fr. - A.D. Overende : 100 fr. - E.D. Brugge : 100 fr. - T.B. Gent : 100 fr. - E.C. Antwerpen : 100 fr. - F.V. Gent : 50 fr. - U.C. Oostkamp : 100 fr. - W.P. Brussel : 200 fr. - I.C. Brussel : 200 fr. - L.F. Gent : 100 fr. - M.G.B. Gent : 100 fr. - W.W. Tielis : 200 fr. - G.B. 100 fr. - J.E. Gent : 50 fr. - M.V.H. Gent : 100 fr. - J.C. Oostakker : 100 fr. - E.M. Brussel : 100 fr. - A.M. Oudekerk : 100 fr. - W.W. Kortrijk : 100 fr. - J.V. Gent : 100 fr. - G.M. Gent : 100 fr. - N.V. Zwegen : 100 fr. - B.B. Tongeren : 100 fr. - M.T. Gent : 100 fr. - R.W. Brugge : 50 fr. - A.D. Overende : 100 fr. - E.D. Brugge : 100 fr. - U.C. Oostkamp : 100 fr. - T.B. Gent : 100 fr. - E.C. Antwerpen : 100 fr. - F.V. Gent : 50 fr. - W.P. Brussel : 200 fr. - L.F. Gent : 100 fr. - M.L. Westvleteren : 3.000 fr. - G.L. : 100 fr. - F.D. Gent : 100 fr. - B.D. Gent : 200 fr. - D.M. Ladbeg : 500 fr.

Met onze zeer oprechte dank !

EENHEID VOOR DE BEVRIJDING VAN ZIMBABWE

Na jaren van onderlinge politieke en persoonlijke strijd tussen de verschillende bevrijdings- en verzetbewegingen en hun leiders voor ZIMBABWE, (Ibhodwe) tijdt, na de mislukte besprekingen met Smith in Genève, sinds vorig jaar, de eenheid in de militante vleugel voorlopig tot stand is zijn gekomen. Met de erkenning van de, op zich zelf nog tamelijk gemiddelde en meegeserde Joshua Nkomo als de vertegenwoordiger bij oetbrek van de Zimbabwe beer (ding)beweging door de Organisatie van Afrikaanse Eenheid in juni van dit jaar en de toenadering tussen Nkomo en zijn belangrijkste rival - medestander, Robert Mugabe, tussen ook de voorstanders van een ongewijzigde en verhogende politiek ten opzichte van het huidige zwarte regime, en hun leider, dorhous Muzorewa nog altijd voorzitter van de African National Council in Zimbabwe, voorlopig hebben spel te zijn gezet. Daarom is voor Smith D-DAY weer iets nabijbij gekomen, de dag waarop hij de zijn strijd met geweld verboden zullen worden en de opbouw een laatste lot van de geschiedenis bevestigd zullen zien, dat geweld slechts geweld uitlokt, wat ook in wereld en elke keer dat het moment daer is. Dat geldt niet alleen voor Zimbabwe, maar ook voor Zuid-Afrika, voor Palestina, voor Libanon, voor Kenia, en, dichterbij, voor ons eigen land, België.

E.G.

HET WACHTEN IS OP D-DAY.

INTERVIEW MET JOSHUA NKOMO, VOORZIT- TER PATRIOTTISCH FRONT

Onderstaand interview werd afgenomen op zaterdag 18 juni 1977, tijdens de Wereldwonderlijke tegen Aart-hed, tevens en koloniale in Zuidelijke Afrika, te Lissabon, Portugal, door A. Verdoorn, AKZA en K. Schuurings, AAGF.

Wat is de stand van zaken wat de eenheid en samenwerking binnen het Patriotisch Front betreft, zowel op het politiek als militair niveau?

De geschiedenis van de problemen binnen de bevrijdingsbeweging is al oud. Zoals je weet, is de ZANU (Zimbabwe African National Union) ontstaan als afsplitsing van de ZAPU (Zimbabwe African Peoples Union). In 1963, vooral door moeilijkheden tussen de politieke leiders. Die moeilijkheden hebben heel lang voortgeduurd, ook nog in 1975, toen de militaire vleugels van beide organisaties besloten te gaan samenwerken binnen de ZIPA (Zimbabwe Peoples Army). Het grootste probleem was, dat de politieke leiding van de ZIPA onduidelijk was, vooral binnen de ZANU. Maar in 1976 werd het duidelijk dat Robert Mugabe door ZANU als leider werd aanvaard, zodat de situatie opgehelderd kon worden. Toen konden we een formule gaan uitdenken voor effectieve samenwerking, op basis van ons beider overtuiging dat de gewapende strijd het beslissende middel voor de bevrijding van Zimbabwe is. We werden daarbij gesteund door de ervaring dat de ZIPA in de voorafgaande periode goed gewerkt had. Zo kun een reële eenheid ontstaan op basis van de mogelijkheden van beide organisaties.

Het Patriotisch Front werd opgericht in oktober 1976, als een samengaan van ZAPU en ZANU, hoewel besloten werd dat beide organisaties voorlopig hun eigen identiteit zouden bewaren. Wel zijn we sindsdien sriel gevorderd in de richting van een volledige vorm van samenwerking, met als uiteindelijk doel de vorming van één partij. De militaire eenheid staat daarbij voorop, maar ook het wettigheids optreden op diplomatiek niveau is erg belangrijk, zoals we in Genève hebben gedemonstreerd.

Na Genève werd de samenwerking steeds verder uitgebouwd. Onlangs hebben we zo besloten om een gezamenlijke militaire training te gaan organiseren, d.w.z. één militaire uitbus, één „code of conduct“ voor de militairen, een gemeenschappelijke politieke filosofie en het trainingsprogramma en een gecoördineerd militair optreden.

Daarnaast zijn ook de menselijke relaties tussen de leiders van beide bewegingen erg belangrijk. Een intern verklaring over eenheid en samenwerking is niet genoeg, die moet ook op menselijk niveau tot stand worden gebracht. Nu zijn we zeker dat we als leiders gewoon de mensen met elkaar kunnen praten en koffie drinken s.d. en niet alleen maar als politieke figuren met elkaar omgaan. Op die manier kan er een hechte basis voor eenheid worden gelegd.

We hebben voorlopig nog wel afzonderlijke kantoren, op dit gebied hebben we besloten langzaam vooruit te gaan. Wel is er besloten een gezamenlijk hoofdkwartier van het Patriottisch Front in te richten in Dar Es Salaam en twee regionale hoofdkwartieren respectievelijk in Angola en Mozambique.

N.B. Bovenstaand beeld werd ook in een kort gesprekje met Rugare Gumbo, sekretaris voor informatie en publiciteit bij ZANU, bevestigd. Het gehele optreden van Mugabe en Nkomo is trouwens zeer eensgezind.

Hoe staat het met de internationale erkenning van het Patriottisch Front als enige vertegenwoordiger van het volk van Zimbabwe, m.n. wat betreft de West-europese regeringen?

Een aantal West-Europese regeringen b.v. Zweden en Nederland hebben ons geaccepteerd zonder daarbij te spreken van erkenning. Beter dan een officiële erkenning trouwens, is dat men betrokken personen uit de bevrijdingsbeweging en datgene wat zij vertegenwoordigen en diegenen die hen steunen gaat waarderen. Het publiek steunt niet de naam Patriottisch Front, niet de man Nkomo of Mugabe, maar het volk van Zimbabwe. Het is niet zo belangrijk wat Mugabe of ikzelf aan de mensen vertellen, en of we hen overtuigen. Belangrijk is dat wij onze besluiten uitvoeren, Zimbabwe bevrijden. Dan kunnen onze vrienden zelf oordelen, dan erkennen ze ons werk. Ik denk dat er dan geleidelijk ook een officiële erkenning komt.

Bovendien, de meeste landen baseren hun erkenning op wat de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAE) zegt. En de OAE heeft de laatste tijd weer verschillende organisaties erkend en dan weer niet erkend. Alle onduidelijkheid is ontstaan uit de gebeurtenissen in 1974. Nu hebben wij, ZANU en ZAPU het Patriottisch Front gevormd en gezegd dat we aan het werk gingen en minder zouden praten over erkenning. We hadden wat problemen in de OAE, door onbegrip en natuurlijk door internationale druk, maar nu ligt het niet zo moeilijk meer.

Laten we dan overgaan naar het werk. Wat is op 't ogenblik de stand van zaken in de gewapende strijd, de situatie op het militaire front?

De gewapende strijd heeft zich enorm ontwikkeld. Op de conferentie van Genève hebben we gezegd dat het afbreken van de gesprekken de totale oorlog zou betekenen, tot aan het bittere einde. En dat meenden we. Toen we hoorden dat de conferentie was afgebroken - de conferentie is niet in onze handen afgebroken, wij waren er niet bij maar vernamen het - hebben we besloten de gewapende strijd te intensifiëren en we hebben ons volk opgeroepen in groten getale voor de gewapende strijd klaar te maken. Van toen af kwamen er duizenden jonge mensen, sommigen zeer jong. Werkelijk duizenden, een stroom van mensen die kwamen om de wapens op te nemen en te vechten. Vanwege dit grote aantal mensen, kregen we erg veel werk te verzetten, niet alleen om mensen te voorzien van wapens maar ook van primaire levensbehoeften. Daarvoor hebben we onze vrienden om hulp gevraagd.

Daarbij komt het probleem van de kinderen. Ze zijn bereid om te vechten. Toen die jongens voor het eerst naar

ons toekwamen, vroegen we: „Wat komen jullie doen?“ Ze zegden: „We willen vechten, we willen een geweer“. „Maar zelfs het kleinste geweer is te groot voor jullie, jullie kunnen het niet eens dragen“. Wat ik wil zeggen is dat de mensen willen vechten, maar ze hebben nog scholing en opleiding nodig. We hebben nu een programma opgezet om de kinderen naar een school te brengen, in de buurt van Lusaka. We hebben daar zo'n 5.000 kinderen tussen 5 en 13 jaar. Het aantal neemt nog steeds toe. Je kan je voorstellen hoe zwaar onze taak is. En dan hebben ze ook nog behuizing en bescherming nodig naast alle voorzieningen voor onze strijders. Daarvoor zijn we afhankelijk van onze steun uit Oost-Europa, uit sommige westerse landen en van progressieve organisaties.

In de westerse pers staan bijna alleen gegevens over de grote verliezen van de bevrijdingsbeweging en de resultaten van het leger van Smith, zodat het moeilijk is een goed beeld te krijgen van de militaire ontwikkelingen. Wij kunnen lang niet altijd bekend maken wat er gebeurd is, omwille van de veiligheid van de strijders. Als we b.v. op een bepaalde plaats een aanval uitgevoerd hebben, moeten we daarna onmiddellijk naar elders trekken. Vaak kunnen we dan geen berichten doorgeven om de plaatselijke blanke bevolking in het gebied, die het regime steunt, niet te waarschuwen. Dat is al wel eens gebeurd met slechte gevolgen en dat moeten we zoveel mogelijk voorkomen. We geven door wat we kunnen. Nu, wat betreft het doden van mensen, Smith doodt geen vrijheidsstrijders maar hij vermoordt gewoon mannen en vrouwen, zoals je kan lezen in het artikel in Zimbabwe Review (noot: het gaat om een artikel van een voormalige Selous Scout over de bloedige terreur van het regime in het maartnummer van ZR). Daar zie je de dode lichamen van vrouwen en kinderen, dat is wat zij doen. Als ze vermoeden dat ergens vrijheidsstrijders worden gehuisvest, gevoed of verborgen, komen ze af en moorden het hele dorp uit, inclusief de dieren. Je kan het zien op de foto's.

Elke maandag worden er 4 à 5 vrijheidsstrijders opgehangen in de gevangenis. Onlangs kreeg ik uit de gevangenis van Salisbury een bericht, neergeklad op een stuk toilet papier, met de vraag om hulp en het verzoek om het Rode Kruis in te lichten over wat er gebeurt. We hebben te maken met moordenaars die een regelrechte volkenmoord begaan.

Maar de vrijheidsstrijders bevinden zich nu overal in het hele land. Driekwart van het land is onbestuurbaar. Het apparaat van Ian Smith is er ineengestort. Jonge mensen kunnen geen onderwijs meer krijgen, leven integendeel onder voortdurende bedreiging. Dat is één van de redenen waarom ze naar ons toekomen. Ze zijn het beu. Het hele volk is de heerschappij van Smith beu!

Wat is de militaire betekenis van de konstante aanvallen van het Smith-leger op Mozambique en Botswana? Het doel daarvan is de valse indruk te wekken dat Smith wordt aangevallen vanuit Mozambique en Botswana. Nu, wij hoeven niet vandaar uit aan te vallen, aangezien wij in het land zelf zitten. De meeste blanken denken zo ook dat de vijand in het buitenland zit en dat de mensen in het land rustig en tevreden zijn. En daarnaast is het natuurlijk om een sterke en kordate indruk na te laten bij de Britten en Amerikanen die proberen te bemiddelen.

„geïnterneert“ (trekking) tussen de
Britten en de racisten, ...

Bij de laatste grote aanval op Mozambique zei de Brit Owen dat hij bezorgd was en de zaak in de Veiligheidsraad wilde brengen. Dat lijkt u heel wat anders. Maar deed hij dat ook? Nee.

Overigens is het best mogelijk dat hij het nog wel eens zal doen, om te voorkomen dat het op een andere manier gebeurt. Als een aantal andere leden van de Veiligheidsraad het zouden doen, dan zou men regelrecht op het probleem ingaan. De Britten proberen altijd zo snel mogelijk wassenbeide te komen om te voorkomen dat de zaken op een radikaal manier aangepakt worden. Vertragen en afleiden, dat is wat ze bevoorliefen.

U bent ook op deze transferentie zeer duidelijk geweest over de rol van de grote westerse mogendheden. Maar wat is de rol van deze landen en wat zou deze moeten zijn?

De houding van de westerse landen zou moeten zijn van Smith zeer zoel: zij Hitler zagen, als hun Vijand van de mensheid. Iedereen bestreed hem als een gevaarlijk iemand. Zelfde houding zou men mogen verwachten ten aanzien van Smith. Maar vanwege de billen van de westerse landen in Zuidelijk Afrika, de mineralen en andere hulpbronnen in deze gebieden en omdat ze denken dat ze die beter kunnen eksploiteren onder een regime als dat van Smith, kanten ze zich tegen een werkelijke druk op dat regime. Ik ben blij dat ik kan zeggen dat de houding van de Sferifonische landen en van Nederland erg bemoedigend is.

Het is alleen jammer dat we geen wapens uit de westerse wereld krijgen. Smith krijgt die wel. Al zijn wapens dragen het stempel van westerse landen. Hij maakt er zelf geen. En dat tegen ons zeggen „Je krijgt geen gewichtsmateriaal, want we geloven niet in geweld“ is hypokriet.

Hoe is de situatie in de stedelijke gebieden, in Salisbury, Gwelo en Bulawayo?

Heel gespannen, heel erg. Overal zijn onze mensen. Zij zijn nog niet zoveel in actie gekomen, omdat de tijd nog niet rijp is, maar ze zijn aanwezig. En het volk weet dat

en ook Smith weet het. Een paar keer zijn ze in actie geweest, zowel in Salisbury, als in Bulawayo, als Gwelo en Gwelo. Het heeft niet in de pers gestaan, maar zij zijn klaar. Ze wachten als het ware op D-Day.

Wat is de invloed van de economische situatie?

De economische situatie in Zimbabwe is erg moeilijk, vooral door de lichten voor het leger. Ze hebben nu al bijna 30 procent van de mannen nodig aan het front. Dit wegvallen van arbeidskracht heeft de produktie sterk beïnvloed in alle takken van de industrie.

En daarnaast heb je ook nog de sancties van de Verenigde Naties die, hoewel niet altijd effectief opgevolgd, toch op de economie van het land drukken. Een andere verliesfactor is de sterke stijging van de emigratie uit het land. En voor de toekomst zie ik het ook somber in.

Een laatste vraag, wat is de taak van solidariteitsbewegingen in de westerse landen?

Solidariteitsgoederen ≠ Gewoon goederen, voedsel, kleding, dekens en allerlei simpele dingen als tandpasta, zeep e.d. om al die jonge mensen in goede conditie te houden. Ook medicijnen en transportmiddelen. Dat laatste is erg belangrijk. Op politiek niveau is het belangrijk de mensen te laten zien dat het in Zuidelijk Afrika en in Zimbabwe niet om een probleem van huidskleur gaat. Het is geen zwart-blank probleem, maar het is een zaak van fascisme versus progressieve politiek. Daar gaat onze strijd om.

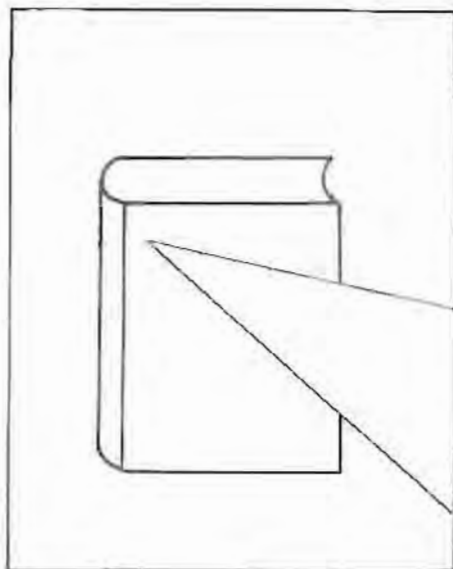
EEN DEMOKRATISCH LAND?

Aan de verkiezingen die in Rhodesië door Smith gehouden werden op 31 augustus j.l. mochten juist geteld, 92.884 personen aan de stemming deelnemen op de zes miljoen zwarten en 270.000 blanken, aziaten en halfbloeden. Slechts 7.478 zwarten hadden stemrecht. Men staat op de „Europese“ kieslijst wanneer men blank is, aziat of halfbloed wanneer men minstens 1.800 Rhodesische dollars per jaar verdient of wanneer men onroerende goederen bezit voor een minimum waarde van 3.600 dollar.

Iedere Europeaan echter die echter vier jaar langer onderwijs genoten heeft moet echter slechts 1.200 dollar per jaar verdienen of voor een bedrag van 2.400 dollar aan onroerende goederen bezitten om stemrecht te hebben.

De zwarten krijgen stemrecht wanneer ze 600 dollar per jaar verdienen of voor een bedrag van 1.200 dollar aan onroerende goederen bezitten. Wanneer ze twee jaar school gelopen hebben zijn de bedragen 400 dollar en 800 dollar.

De wetgevende kamer uit 66 volksvertegenwoordigers: 50 worden door de „Europese kiezers“, 8 door de zwarten en 8 aangeduid door een college bestaande uit 11 stemhoofden.

ZAIRE KETENS VAN KOPER

Geschreven door het ZAIRE KOMITEE en uitgegeven bij KRITAK, Leuven met een inleiding van Jules Chomé, 160 blz., 195 fr.

De brochure besteedt veel aandacht aan de geschiedenis van Kongo-Zaïre, waarbij zowel de oorspronkelijke samenlevingen als de latere buitenlandse, vooral westerse overheersers aan bod komen, de invallen van de Portugezen, de slavenhandel, Kongo-Vrijstaat, tot en met het huidige neo-koloniale regime. Daarnaast wordt het telkens terugkerend verzet tegen deze overheersers en de strijd voor de onafhankelijkheid in het licht gesteld. Sinds 1965 is Mobutu aan de macht gekomen en oefent, met westerse steun een diktatoriale alleenheerschappij uit. Achter het rookgordijn van zijn „ideologie“ wordt elke oppositie mond dood gemaakt.

Langzaam maar zeker gaat de economie door het wanbeheer en de corruptie van de Mobutu-administratie failliet: niet alleen raken bijna alle economische sectoren in het slop, maar ook wordt het land bedolven onder de buitenlandse schulden. Van deze crisis draagt, hoe zou het anders kunnen, vooral de kleine man de grootste last: de koopkracht valt enorm terug, de lonen zijn de laagste van Afrika en de gezondheidszorg is volledig in verval.

De buitenlandse politiek van Mobutu ondergaat schijnbaar vele koerswijzigingen: de toenadering tot Peking, de maatregelen tegen Belgische belangengroepen, de breuk met Israël. In werkelijkheid blijft Mobutu zeer nauwe banden onderhouden met de gevestigde belangen, en de brochure besteedt dan ook ruime aandacht aan de verhouding tussen België en zijn ex-kolonie, waarbij de rol van de Belgische overheid en het particuliere bedrijfsleven zeer uitvoerig worden besproken.

Daarna volgt een hoofdstuk over de ontwikkeling van de klassenstructuur in Zaïre en de wijze waarop deze klassen door de westerse overheersing worden bepaald. Daarbij wordt ook de noodzakelijke lijn getrokken naar de plaats die Zaïre inneemt in het internationaal economisch bestel.

BOEKBESPREKING

Aparte aandacht krijgt de rol van de kerk en de missie. Op grond van zeer concrete gegevens wordt hierover een niet erg positief oordeel geveld.

Langzaam maar zeker groeit in Zaïre het verzet tegen de misstanden en de overheersers. Het is duidelijk dat dit verzet nog slechts met de steun van westerse mogendheden kan worden gebroken. Aan dit onderwerp is het laatste gedeelte van de brochure gewijd.

Tot slot dit: linkse auteurs krijgen dikwijls het verwijt dat zij scherpe oordelen uitspreken zonder voldoende wetenschappelijke fundering aan te brengen (zogenaamde „kretologie“). Deze kritiek-brochure is één grote aanklacht tegen Mobutu, tegen België en tegen alle overheersers en hun structuren in het algemeen. Maar het is een aanklacht die aan alle kanten met bewijzen, getuigenissen, cijfers en voorbeelden gestaafd is. Ik wil het dossier dan ook zeer ernstig aanbevelen aan iedere serieuze zoeke (links dan wel rechts) naar de waarheid over Zaïre/België. Hoe komt het eigenlijk dat de Belgische universiteiten niet al lang zo'n document hebben gepubliceerd?

Ernst Gülicher.

dedekoratie-
PUBLICITEIT

meubeldekoratie

Janverwest *
Jos lamarcq *

Valleiweg 3 - 9220 Merselbeke — ☎ 091 - 30 80 53

WIST U AL ... ?

Om een zondageditie van de „New York Times“ te drukken waarvan 90 procent van de bladzijden bedrukt zijn met advertenties is 10 à 12 ha bos nodig om het nodige papier te vervaardigen... Mogelijks verschijnen in dezelfde krant dan ook wel artikels over de bescherming van het leefmilieu...

OPVOEDEN TOT VREDE

WAT HEEFT EEN KINDERBOEK NU MET POLITIEK TE MAKEN ?

Van Hulsens, over
DE KRANT

door Werner Kist e.a.
Uitgever: het Adeland-Orbis en
Deutscher, maart 1975.

Maar mij ligt een kinderboek dat in 1975 verschenen is: Een aantrekkelijk boekje, verzorgd en ingegeven, met veel kleurenfoto's en illustraties, en vier inkleedelijk opdrachten. De bedoeling van het boekje is kinderen van rond de twaalf jaar tot te krijgen met een krant geïnteresseerd, en waarvoor ze dienen, en hoe je zelf een schoolkrant kan maken. Op een fraai en levendig papier wordt verteld hoe het nieuws ontstaat, en hoe de krant gaat, gedrukt en verspreid wordt. Als je dat allemaal gelezen hebt weet je wat nieuwsagentschappen en rekenaars, teletypes en zekeringen, kistjes en ontelputten zijn. Het is ocht tijd dat er zo'n boekje is dat kinderen al die interessante technische dingen zoort en beschrijft. Maar er is natuurlijk meer over de krant te zeggen dan dat. Bijvoorbeeld wie de leest, en met welke bedoeling. En welke rol ze speelt in het leven. Ook over die zaken vertelt dit kinderboek. En dat wordt weer op een heel manier gedaan: ze kinderen in zes verschillende vragen aan iemand waarom hij de krant leest. Aan wie vraag je zoiets? De kinderen komen terecht bij: een lakenhandelaar in Engeland, een apothekersassistent in Zweden, een hockeytrainer in Zuid-Afrika, een onderwijzer in Frankrijk, een student uit Nederland, en een chef-ingenieur van een metaalfabriek in Duitsland. Het, denk je dan. Zijn er geen gewone arbeiders of bedienden die kranten lezen? Waarom gaan die kinderen die hun vraag alleen maar zakenwereld, maar meten die studenten of gewone arbeiders, en waar een hockeytrainer? Trouwen, aan die landen is ook iets raars. De man van de metaalfabriek, woont in de Duitse Bondsrepubliek, maar het boekje zegt gewoon „Duitsland“, alsof er maar één Duitsland bestaat. Ook ook dat die landen allemaal van dezelfde soort zijn: ze hebben allemaal een parlement en ze zijn heel democratisch. Zouden de mensen in de USSR, in de Chinese Volksrepubliek en in de Duitse Democratische Republiek ook kranten lezen? En zouden die kranten daar hetzelfde zijn als bij ons, en voor hetzelfde dienen? Het doet het boekje ja in de steek, want de schrijver heeft gewoon zich beperkt met voor socialistische landen, hij doet alsof ze niet bestaan. Het zou hij doet alsof arbeiders en bedienden niet bestaan.

Vreemd allemaal. Je wordt soms betast met wat het boekje (1975) over het boekje een krant (Duits: Warum dient bijvoorbeeld) het conservatieve Engelse tijdschrift The Times? De zorg ervoor, zegt het boekje, „dat de mensen op de hele wereld elkaar beter begrijpen“. Dat klinkt een beetje idioot. Maar het wordt begrijpelijk als je ervan uitgaat dat voor de schrijver de zakenmannen dit moeten zijn, en de niet-socialistische landen de wereld. En waarvoor dient een krant nog? Even samen vatten: ze informeert de zakenman over de internationale politiek, de inkoper over de prijzen, de onderwijzer over de films die lopen, de student over de jobs die vrij zijn, de apothekersassistent over kunst, theater en sport, en de hockeytrainer over de hockey-uitslagen. Maar toch: is dat alles wat de schrijver over de rol van de pers in de maatschappij te vertellen heeft? Waarom zegt hij iets over de strekking van de krant? Over censuur en zelfcensuur? Over partij- en vakbondskranten? Over de schandaalpers? Over het feit dat altijd maar meer kranten het eigendom van dezelfde mensen zijn? Voor de schrijver van dit boekje bestaat er geen enkel verband tussen de krant en het politieke leven, en bestaat er geen enkel probleem rond de krant. Je wordt je daar het scherp van bewust als je nagaat wat er in het boekje staat over Zuid-Afrika en de Duitse Bondsrepubliek. Een van de belangrijkste en meest weerzin wakkende verschijnselen van de jaren in de Bondsrepubliek, de rechtse schandaalpers (Bildzeitung met het omlage het ongeveer vijf miljoen, wordt gewoon niet vermeld). En over Zuid-Afrika waar de schrijver niets anders te vertellen dan dat het zwarte hockeytrainer de krant leest om de hockey-uitslagen te vernemen. Een gewaagde verhouding! Zou de schrijver van weten dat er in Zuid-Afrika een massa problemen zijn, ook al verband met de pers? Dat je een historisch ding niet mag schrijven, of je gaat de gewoonte in? Dat de regering probeert de pers nog meer in bescherming te houden? Het is niet te geloven dat de schrijver zo dom is dat hij dit allemaal niet weet. Dus doet hij maar alsof, hij misleidt zijn lezers.

Nu was ik over dit leuke kinderboek van het schrijven om te gaan of het iets met politiek te maken heeft. Het antwoord is: ja en nee. Nee, omdat bijna geen woord in dit boekje over politiek gaat. Ja, omdat de hele visie van de schrijver door en door politiek is, en bepaald slecht: hij doet alsof arbeiders en bedienden niet bestaan, alsof er maar één Duitsland is, alsof er geen socialistische landen zijn, alsof de krant niet met politiek te maken heeft, alsof er geen censuur en geen persconcentratie bestaat, alsof er geen Bildzeitung is, alsof er in Zuid-Afrika geen problemen zijn... In dit boekje wordt dus duidelijk aan politieke opvoeding gedaan: aan rechtse politieke opvoeding. En nu? Moet je je kinderen vertellen dit boek te lezen? Natuurlijk niet, want dat zou erg achterlijk zijn, en daarbij: het is een leuk boek voor heel wat uit te lezen. Al

Jantje dus van de bibliotheek komt met **De Krant** mag hij het rustig lezen. Als hij er zin in heeft is het wel nuttig even met hem te praten over wat er in het boek verzwegen wordt, en waarom het eigenlijk slecht is, ondanks zijn kwaliteiten.

(Overgenomen uit „Heibel“ - mei 1977).

LAAT HET KIND KIND ZIJN I

Eric Hulsens, over :
JAM VAN ILONA

door Bert Kok en Rieks Swarte
Uitgave Slalom, 1974.

Dit boekje probeert aan kinderen iets uit te leggen van hoe het er in een fabriek aan toegaat, en welke belangen- tegenstelling tussen arbeiders en directeur bestaat. Wanneer E. Vervaete dit boekje in „Jeugdboekengids“ bespreekt, stelt hij zich de vraag „in hoever het nuttig is zéér jonge kinderen reeds bewust en systematisch te confronteren met de problematiek waarmee de volwassenen nog volop worstelen. Waarom wil men per sé het kind niet meer het recht geven gewoonweg kind te zijn, gelukkig kind? Laat de geleidelijkheid spelen in de opvoeding, of wil men nu de „indoctrinatie“ (hatelijk begrip!) ontzenuwen door te indoctrineren?“.

Dat is een heel gekke gedachtengang. Want waarom zou een kind ongelukkig worden omdat het iets leert over de fabriek? Waarom krijgt een kind eigenlijk religieuze opvoeding, waarom krijgt het les in taal en wiskunde? Waarom laat men het kind niet kind zijn? Als je op de redenering doordent kom je tot de absurde konklusie dat het onderwijs overbodig is. Het is toch evident dat een arbeiderskind, dat met grote waarschijnlijkheid zelf een arbeider wordt, er belang bij heeft informatie te krijgen over de fabriek en over de belangen tegenstellingen die daar heersen. En dat het er belang bij heeft te leren zijn belangen te verdedigen. Je moet zo'n kind - op een didaktisch verantwoorde manier, zoals in Jam van Ilona - al heel jong „bewust en systematisch“ opvoeden tot inzicht in de structuur van de maatschappij (in het bijzonder de tegenstelling tussen arbeid en kapitaal) en tot syndikaal bewustzijn. Het kinderboek kan daarbij goede diensten bewijzen. Het is niet omdat in het onderwijs meestal een conservatieve politieke opvoeding gegeven wordt dat je de politieke opvoeding moet afschaffen. Je moet ze alleen vervangen door een andere. Een waardevrije, politiek neutrale opvoeding bestaat immers niet. Zoals er ook geen waardevrije, politiek neutrale kinderliteratuur bestaat.

Ik wil een voorbeeld geven, dat met de problematiek van de vredesopvoeding te maken heeft. De Vlaamse Staatsprijs voor Jeugdliteratuur werd in 1975 toegekend aan Guido Staes, voor zijn boek **De Kinderen van de Vrede** (Uitgave Altiora - Averbode). Dat is een roman over een oorlog in een Aziatisch land, waarin je zonder moeite Vietnam herkent. De eerste helft van het boek beschrijft de oorlogsactiviteiten aan de twee kanten van het front, in de tweede wordt een klas schoolkinderen door een mortiergranaat getroffen. Het realistisch begonnen verhaal wordt dan plots een symbolisch sprookje: de granaatexplosies veranderen in bloemen, de kinderen worden onkwetsbaar en trekken het land uit. De strij-

dende partijen komen dan tot inkeer en maken een eind aan de oorlog. Er zijn een paar positieve kanten aan dit boek die in het oog springen. Het heeft om te beginnen de verdienste een belangrijke kwestie zoals de oorlog in Vietnam in een jeugdboek te behandelen. Verder verheerlijkt het boek het geweld niet, maar keurt het af. Het pleit voor vrede. Het is interessant te weten dat de auteur moeite had om het werk gepubliceerd te krijgen. Verscheidene uitgeverij die hij het manuskript stuurde, schreven hem dat ze het te „geëngageerd“ vonden. Dit feit toont niet zozeer aan hoe progressief Staes was, maar wel hoe conservatief het Vlaamse uitgeverijbedrijf zich een paar jaar geleden opstelde: een anti-oorlogsboek over Vietnam ging al te ver! Nochtans is Guido Staes helemaal geen verdediger van „geëngageerde“ literatuur, integendeel, hij heeft er een hekel aan. Ook hij vindt dat je het kind kind moet laten zijn, je moet de jeugd „niet in de smeerbeel van de volwassenen duwen“. Toen hij over de oorlog in Vietnam schreef wilde hij strikt onpartijdig blijven. In **De Kinderen van de Vrede** wordt niet over Vietnam, of over de Amerikanen en de Viëtkong gesproken. Het verhaal gaat daardoor niet zozeer over een bepaalde historische oorlog, maar eerder over het oorlogsgeweld in het algemeen. Hoe is die oorlog ontstaan? Wat hadden de Amerikanen in Vietnam te zoeken? Om dat te verduidelijken had de auteur de kolonisatie van Indochina, de tegenstelling tussen de ideologische blokken in de wereld, en de ligging van Vietnam op de grens van tegengestelde invloedssferen in zijn verhaal moeten betrekken. Maar daarover schrijft hij niets. Wie had er gelijk in het Vietnamconflict? De auteur is „onpartijdig“ en beschrijft de Amerikanen als gehuurde moordenaars, de president van „het Noorden“ als iemand die mensen de dood in jaagt voor abstracte principes, en die de bevolking paait met slogans en doktrine. De twee partijen zijn in fout, volgens dit boek. Waarom al dat geweld? Vechten hoort niet, oorlog is afschuwelijk! Dit radicale en ongenueanceerde pacifisme zou weliswaar niet intelligent, maar toch respectabel zijn als de auteur konsekvent was, en bijvoorbeeld het bestaan van een gewapende politie, van het Belgische leger, en van de NAVO zou bekritiseren. Maar er zijn geen uitlatingen in die richting van hem bekend. Vermoedelijk oordeelt hij dus toch dat geweld in sommige situaties onvermijdelijk en gerechtvaardigd is. Maar dan lijkt het haast hypocriet het geweld in Vietnam aan de twee kanten ongenueanceerd af te keuren, omdat geweld op zichzelf slecht zou zijn. Dat is een partijdig standpunt, want waarom zou de Viëtkong niet mogen strijden tegen agressie en inmenging van het buitenland?

Wat is de waarde van zo'n boek als **De Kinderen van de Vrede** vanuit het standpunt van de politieke opvoeding en de vredesopvoeding?

Ze is uiterst gering, omdat de auteur blijft steken in abstracte morele principes: oorlog is slecht, liefde is beter. Om zijn eigen woorden te citeren: „Mijn boeken gaan over de naastenliefde. Dat is het voornaamste“. Tussen het abstracte principe en de werkelijkheid ligt een kloof die niet te overbruggen is. Guido Staes zegt in zijn boek dan ook niets over haalbare oplossingen voor het Vietnamconflict, maar doet beroep op een soort mirakel dat de vechtenden tot inkeer brengt. Een boek over Vietnam dat bruikbaar is voor de politieke

opvoeding zou iets moeten laten zien van hoe de oorlog ontstond, welke tegenstellingen, belangen en machtsverhoudingen zijn verloop bepaalden, en wat realistische oplossingsmogelijkheden waren. Het is uitstekend dat Guido Stoes de naastmiffelde erg belangrijk vindt, maar hij had zich ook de rechtvaardigheid mogen herinneren.

en vooral had hij die morele principes moeten vertalen in een politieke analyse. Nu heeft hij alleen maar een sentimenteel, moraliserend en wereldvreemd boek gemaakt.

(Overgenomen uit „Herde!“ - mei 1977).

CIJFERS

BANK BRUSSEL-LAMBERT

Bij het tweede jaar van haar fusie heeft de Bank Brussel-Lambert een nettowinst geboekt van 694 miljoen frank tegenover 265,1 miljoen frank het jaar voordien. De globale exploitatiecijfers gaven 1.992 miljard frank wat 407 miljoen meer betekent. Aan de belastingen werden 245,3 miljoen uitgekeerd tegenover 426,7 miljoen in 1975-1976. Aan afschrijvingen en diverse reserves werden 1.163 miljard frank besteed daar waar dit 881,6 miljoen was in het voorgaande boekjaar. Op de algemene vergadering van 23 juni zal een netto-dividend van 60 fr. per aandeel worden voorgesteld terwijl dit in het voorbije jaar slechts 40 fr. bedroeg voor de 3,3 miljoen aandelen.

De raad van beheerambt dat tweede jaar na de fusie zit een eerste stap op de weg naar het herstel van de rendabiliteit.

PHILIPS

De Nederlandse Philips-concern heeft weinig te lijden van de crisis. De omzet steeg in 1976 met 12 procent en bedraagt nu 446 miljard fr. De nettowinst steeg tot 8,2 miljard. Tenoverstaan van 1975 maakt dit een toename van meer dan 45 procent. Philips heeft een groeiende belangstelling voor de Verenigde Staten en Canada waar de omzet in 1976 steeg met 30 procent tegenover 8 procent in Europa. In het geheel van de Philipsproductie komt Europa voor met 53 procent (2 procent minder dan in 1975), Zuid-Amerika haalt 7 procent, Afrika 3 procent en Azië en Australië samen 10 procent. Philips heeft in het geheel 391.500 personeelsleden (begin 1976 waren er dit 399.500). Voor Europa betekende dit een terugloop van 12.400 werkplaatsen maar voor de V.S. en Canada een winst van 5 procent, Zuid-Amerika 4 procent en Azië 13 procent.

Philips voorziet dat de tewerkstelling in Europa nog zal dalen.

WINST VAN GROOTSTÉ ONDERNEMINGEN NEEMT TOE

Het Financieel Tijdschrift publiceerde haar jaarlijkse rangschikking van 5 wereldwijd grootste ondernemingen en hun winsten.

Hieruit blijkt dat voor wat de vijftig grootste ondernemingen betreft het procent van de verkoop toenam met 13,4 procent terwijl de winsten stegen met 23,5 procent. Met een verkoop van 19,8 miljard dollar en een winst van 17,18 miljard staat de Franse Petroleum Compagnie ver voorin. Exxon, gevolgd door General Motors en Royal Dutch Shell hebben de leiding voor wat betreft het hoogste zakencijfer.

In de lijst van de 50 eerste komen maatschappijen voor van elf verschillende landen onder wie, voor de eerste maal, twee nieuwe Franse maatschappijen: Peugeot-Citroën en Gafsa-Pont à Mouzon.

Wat de 100 eerste met Amerikaanse bedrijven betreft wordt een belangrijke Japanse vertegenwoordiging opgemerkt (112 op de 500) Groot-Brittannië (89), De Duitse Bondsrepubliek (88) en Frankrijk (48).

AANTAL KERNCENTRALES IN VERHOUDING TOT DE BEVOLKING

(in MW per miljoen inwoners in 1976).

India	1
Pakistan	2
Tsjechoslowakije	10
Italië	11
Argentinië	13
Sovjetunie	27
Spanje	31
Nederland	39
D.D.R.	57
Frankrijk	57
Japan	66
Bulgarije	100
Duitse Bondsrepubliek	103
Groot-Brittannië	149
Zwitserland	150
België	178
Canada	184
Verenigde Staten	219
Zweden	400

Tot heden blijft het aantal landen dat over kerncentrales beschikt nog beperkt.

Weinig landen uit de Derde Wereld komen voor op deze lijst. Wat wordt het wanneer een aantal landen op dit terrein willen goed maken?

Ik meen dat iedereen het met mij eens kan zijn als ik beweer, dat de inhoud van een blad als Vrede, logischerwijze gericht moet zijn op de ontwikkeling van de vrede en de vriendschap onder de volken in de wereld, wat echter niet mag beletten dat dit kritisch gebeure.

Gezien vanuit dit standpunt, is naar mijn bescheiden mening, het artikel „Spreeken met Tsjechen“, volledig in tegenspraak met bovengenoemd beginsel. Immers, na de inleiding waarin enkele positieve aspecten belicht worden, vaagt de schrijver daar verder de spons over door, voor een aandachtig lezer, vage en tegenstrijdige aanvallen op verantwoordelijke mensen die het allesbehalve gemakkelijk hebben in hun land.

Het ligt niet in mijn bedoeling om het artikel in zijn geheel te ontleden want dat zou betekenen: teveel goede tijd verspillen. Wel wil ik de aandacht van de lezer vestigen op wat erin niet belicht wordt.

Om te beginnen vraag ik mij af, hoe het mogelijk is dat de schrijver, op grond van wat hij gedurende een reis van toevallige kennissen gehoord heeft, quizzenden verantwoordelijken op politiek, economisch, sociaal en cultureel gebied, op zulke grove wijze durft aanvallen?

„De politiek bureaucratie kliek beseft niet eens hoe dom ze is in haar botte, massale veroordeling“.

Is de auteur van deze tekst soms „god de vader“?

Als zulke uitlatingen moeten dienen om de vrede te bevorderen, zal het snal oorlog zijn!

Nergens, maar dan ook nergens, geeft het artikel blijk van voorafgaandelijke, grondige ontleding ter plaatse van de gebeurtenissen sedert de nazi-oorlog. Het is niet voldoende op grond van wat men hier in ons land, uit de dagbladen van de multi-nationals te weten komt en dat te koppelen aan de verklaringen (?) van toevallige kennissen, een socialistisch land te hekelen. Zo vind ik het o.a. ook misplaatst op een laetdunkende manier over een ander land te handelen omdat wij in het land van de rijkgevulde vuilbakken leven.

Wel is het van belang om te weten van waar, met wie en wat, en in welke omstandigheden is men in de tweeledige staat Tsjecho-slovakije na 1945 moeten starten.

Een land dat sedert 1933 b.v. bloot stond aan een demagogische nazipropaganda waarover ieder van ons weet hoe ongelooflijk misleidend ze was voor de meerderheid in het toenmalige Duitse rijk (kijk naar de gevolgen, vandaag nog, in ons eigen land). Een propaganda waaraan ik niet veel woorden ge vuilmaken, maar die vandaag nog steeds zijn invloed heeft in Tsjecho-slovakije waarover verder in dit betoog meer klaarheid komt. Na de oorlog een grotendeels verwoeste industrie, armoe en ellende tengevolge jarenlange nazi-bezetting en ook besmetting. Nog steeds palend aan machtige staten van de multi-nationals, de Duitse Bondsrepubliek en Oostenrijk, die in de praktijk nooit hebben opgehouden de geesten van het Tsjecho-slovakische volk te vergifigen en vandaag méér dan ooit omdat de economische successen van de socialistische landen zich opstapelen. Ook ik was reeds enkele keren in dit land en heb daar persoonlijk voor een paar jaren nog ondervonden hoe gevoelig sommigen onder de oudere generatie nog zijn voor de uitzendingen van t.v. en radio uit de twee hierboven genoemde landen. Dat kan trouwens iedere toerist daar vaststellen. Er is daar bovendien een bepaalde categorie van

West-Duitsers en Oostenrijkers, welgestelden zoals wij die hier ook hebben, die kuuroorden als o.a. Frantiskovy Lázne, Mariánské Lázné en Karlovy Vary afschuimen. Deze arrogantie noemen die plaatsen nog steeds zeer aanmatigend Franzisbad, Marienbad en Karlsbad zo precies of het is nog altijd van hen. Dat dit soort mensen door de Tsjecho-slovakische arbeiders wantrouwig en zelfs vijandig bekeken worden kan ik als arbeider, heel goed begrijpen omdat ik het daar ook zo aangevoeld heb ter plaatse.

Deze arrogantie lopen er niet met weinigen te paraderen om aan de plaatselijke bevolking te tonen hoe paradijselijk zij leven in hun landen van de multi-nationals. Dat is bepaald uitdagend en heeft dan ook zijn gevolgen op de nationaal gevoerde politiek en is begrijpelijk.

De vrienden die ik daar ken, zijn arbeiders, gewezen politiek gevangenen die verbleven in een concentratiekamp waar ik o.a. ook was. Zij vertellen mij heel andere dingen over hun land dan de toevallige kennissen van schrijver van het artikel. Zij weten blijkbaar goed en veel beter dan wij over wat er in hun eigen land nog te wensen laat en zij steken dit niet onder stoelen of banken als zij weten dat ze tot ernstige mensen terzake het woord richten. Zij staren zich echter niet blind op die tot nog toe negatieve aspecten zoals sommige betweters dat hier menen te moeten doen. Zij bouwen verder.

Al kan men dit artikel beschouwen als een stuk van iemand die zijn gal heeft willen uitspuwen, dan is dat op zichzelf nog niet zo erg.

Politiek gezien, is het echter totaal onverantwoord!

Vandaag kan geen enkel zinnig politiek nog ontkennen, dat het kapitalistisch systeem de oorlog in zich draagt. Dat hebben wij allen kunnen leren in de lagere school uit de lessen van geschiedenis.

„Het kapitalisme draagt de oorlog in zich zoals de wolk het onweer“. „Oorlog is een ander middel, dat door de klasse van uitbuiters aangewend wordt om haar systeem in stand te houden“. In de betekenis van deze twee „grondwaarheden“, kan het artikel „Spreeken met Tsjechen“ met succes door de multi-nationals aangewend worden om hun onderdrukkingspolitiek te rekken. Als men weet, dat het kapitalisme de oorlog in zich draagt, betekent dit bijgevolg ook, dat er op de socialistische landen een grote verantwoordelijkheid rust omdat Zij de vrede nodig hebben als brood. Maar dat wil verder ook nog zeggen, dat zij bijgevolg in hun land verplicht zijn om el diegenen op de vingers te tikken die medewerken op een of andere wijze aan propaganda voor de multi-nationals.

Dat deze laatste momenteel niet meer bij machte zijn om de socialistische landen militair te overweldigen, zelfs niet met atoomwapens, dankzij de Sovjet-Unie, weet zo ongeveer iedereen. Wat echter iedereen nog niet weet, dat is, dat de multi-nationals de vooruitgang van de socialistische landen kunnen remmen. En het artikel bewijst, dat ze zelfs bij vredesvrienden succes hebben. Vandaar dat wij vandaag weer in een toestand verkeren die veel weg heeft van de periode der heksenjacht van Mac Carthy. Er hangt weer spanning in de lucht en als wij die spanning daarbij nog gaan opdrijven of, op de een of andere manier eraan willen meewerken zijn wij onverantwoordelijk.

De bourgeoisie heeft terzake altijd wel een argument dat het kan

doen. Zij heeft er op dit ogenblik twee gelancesrd, „mensenrechten“ en „Eurokommunisme“. Als arbeider stel ik mij direct de vraag, wat is er voor mij en mijn klasse primordiaal, veiligheid en samenwerking in Europe, of mensenrechten en Eurokommunisme? Ik vind het antwoord en dat luidt: veiligheid en samenwerking is voor de arbeidersklasse van het grootste belang in de huidige omstandigheden en „mensenrechten“ + „Eurokommunisme“ zijn twee mooie woorden met een vage betekenis aangezien zij van een klasse komen die tegenstelde belangen verdeelt.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat, als de socialistische landen inzake hun veiligheid, geen enkele reden meer zullen hebben om voor hun voortbestaan te moeten vrezan, de mensenrechten in die landen zich zullen ontwikkelen op een manier die de meest gevorderde kapitalistische op een minimum van tijd achter zich zal laten. De bourgeoisie weet dit achter beter nog dan wij en werken natuurlijk zoveel mogelijk tegen.

Sedert de ondertekening van het „Slotakkoord over Veiligheid en Samenwerking in Europa“ doen de multi-nationals beroep op de intellectuelen (?) van achter het zogezegde gordijn. Als men zich wil steunen op onze nieuwsmakers van t.v.-radio en pers, dan hebben zij een reusachtig succes. Bij nadere ontleding blijkt dat echter in lange niet zo.

De geschoolde arbeiders in de socialistische landen verdienen hogere lonen dan de intellectuele werkers. Dat dit bij enkelingen onder deze lastgenoemden wrevel kan opwekken is begrijpelijk en menselijk. De meesten onder hen vinden dat echter normaal omdat zij niets tekort hebben en goed kunnen leven dankzij de produktiviteit van de overgrote meerderheid van arbeiders. De bewuste intellectueel in die landen verbiedt de arbeidersklasse en terecht, omdat hij alles eraan te danken heeft. Toch zijn er altijd nog, die dromen van rijkdom en aanzien uit vroegere romantische tijden en sommigen onder hen bezwijken voor de lokkingstrop van het kapitalistisch paradijs (?). Dat is allemaal menselijk en te begrijpen, maar mag in geen enkel opzicht leiden tot toegevingen van onze zijde aan die mensen want ze maken in het buitenland hun eigen volk en land ten schande voor judaspenningen van de multi-nationals, enkele uitzonderingen niet te na gesproken.

De hetze in verband met bepaalde „dissidenten“ - waar een woord, uitgevonden door de bourgeoisie - heeft in ieder geval weer tot gevolg, meer wantrouwen in de socialistische landen en bijgevolg weer rammen op de vaart naar veiligheid. Ik wil er in dit verband nog op wijzen, dat het „Slotakkoord over Veiligheid en Samenwerking“ in de socialistische landen op vele miljoenen exemplaren werd verspreid onder de bevolking. Hier verscheen het in het Staatsblad en hoeveel mensen lezen dit?

Ik ben van mening dat een blad als Vrede zich moet onthouden van publicatie van artikels die een rem betekenen op de weg naar ontwikkeling van de vrede en de samenwerking onder de volken.

Ik vind, dat er in ons land nog teveel mensen zijn die „hulien met de wolven in het bos“. Onze plaats is niet naast hen.

O. Van Bosch, Durne.

ANTWOORD OP EEN ANTWOORD

Jan Van Calsteren

Het is niet mijn bedoeling een polemiek te beginnen over een politiek onderwerp: nl. de toestand in Tsjecho-Slovakije, „Vrede“

is daarvoor niet de geschikte tribune. De heer Van Bosch vergist zich echter waar hij beweert, dat die kwestie - en dus ook de bespreking ervan - niets te maken heeft met de ontwikkeling van vrede en vriendschap onder de volken. „Het kapitalisme draagt de oorlog in zich...“. Juist. Daar moeten we niet verder op ingaan. Er kan alleen maar sprake zijn van vrede in een rechtvaardige wereld, in een ander, een meer menselijk maatschappelijk stelsel. Zoals het socialisme. Omdat in het socialisme het volk zelf over zijn lot beslist. Omdat in het socialisme de mens - „het grootste kapitaal“ - centraal staat. „Mensenrechten“ is dus geen begrip, dat uitgevonden of gelanceerd is door de westerse bourgeoisie - in tegenstelling met „Eurokommunisme“, dat inderdaad de - werkende - indruk doet ontstaan alsof er twee of meer soorten kommunisme zouden bestaan -; het is een fundamenteel bestanddeel van het socialisme. Meer nog, dat begrip is een voorwaarde voor socialisme. Waar de mensenrechten met de voeten getreden worden, wordt ook het socialisme met de voeten getreden.

Pas op, mensenrechten is niet synoniem van „persoonlijke vrijheid“. Die vrijheid, waarmee in 't westen te pas en te onpas geschamd wordt, bestaat trouwens niet in haar absolute vorm; ze eindigt immers waar ze raakt aan de vrijheid - of de rechten - van de evenmens. Ook in Tsjecho-Slovakije.

Akkoord, er zijn daar ongetwijfeld tegenstanders van het regime, betaalde - en onbetaalde - agenten van het buitenland en het kapitalisme. Maar er is wel een verschil tussen ondermijnende actie en opbouwende kritiek, d.w.z. kritiek op zaken en toestanden, die juist het socialisme en de democratie in gevaar brengen. Is het ook niet een uitvindsel van de bourgeoisie om al diegenen, die kritiek uitbrengen op systeem en regime, allen samen in één grote dissidentenzaak te steken. Een val, waarin velen, hier en ginder, zich laten vangen hebben. En is de heer Van Bosch dan soms god de vader, die uitmaakt wat goed en kwaad is?

Tegenover de ondermijnende propaganda en actie van multi-nationals en tegenstanders is er maar één doeltreffende verdediging mogelijk: het politiek bewustzijn van het volk. Wat de beste waarborg is, zowel voor veiligheid als voor vrede, naar binnen én naar buiten. Maar het is duidelijk, dat dit politiek bewustzijn slechts sterk kan zijn in een waarachtig, democratisch socialisme. Akkoord ook, globaal gesproken, met het stukje historiek: de economische en politieke moeilijkheden van Tsjecho-Slovakije na de oorlog, alhoewel... Veiligheid en economische vooruitgang mogen niet verkregen worden ten koste van het socialisme. Er zijn anders socialistische landen die dezelfde, of - in het geval van de D.D.R. - nog grotere moeilijkheden gekend hebben. Terwijl echter de D.D.R. tot een economische grootmacht gegroeid is, bleven in Tsjecho-Slovakije, dat - voor de oorlog reeds - een grote economische ontwikkeling kende, de problemen aanhouden. De keuze, zoals die zo vaak gesteld wordt tussen politieke en economische ontwikkeling, is een valse keuze. Technocratie kan niet samengaan met socialisme. Omdat socialisme ook economische democratie betekent. Het socialistisch land, dat de westerse consumptiemaatschappij wil navolgen zal er onvermijdelijk de politieke gevolgen van moeten dragen.

Oh nee, mijn artikel komt zeker niet van iemand, die zijn gal heeft willen uitspuwen, maar integendeel van iemand, die zijn hart heeft willen uitstorten, die uitging heeft willen geven aan zijn desillusie. Wat is er geworden van dat ideaal, van die mooie droom: het socialisme, waarvoor zoveel, hier en ginder, hun beste krachten, hun leven zelfs gegeven hebben? Zou kameraad Fucik, indien hij nog in leven was, ook niet tot de zgn. „dissidenten“ behoren? Ik vraag het mij af...

NEVELS TREKKEN OP IN

OOST EN WEST

Dit kan men alvast afleiden uit de nieuwe grondwet van de Sovjet-Unie. Het blijft een open vraag in hoeverre de kritiek van West-Europese kommunisten, met hun eigen opvattingen omtrent een aantal punten, daarin een rol heeft gespeeld.

Persoonlijk heb ik Leonid Brezjnev immer ervaren als iemand waarmee land te bezellen was en die naar vulkorenverzoening streefde.

Ook de houding van Jimmy Carter, in tegenstelling tot zijn voorgangers, maakt het mogelijk over belangrijke wereldproblemen te praten in plaats van te bekvechten over meningsverschillen of tegengestelde belangen. Carter handelt hierin vaak tegengesteld aan de multinationale en kapitalistische machten in, wat misschien in zijn persoonlijk nadeel zou kunnen uitvallen.

Als derde hoopvol element is er de koerswijziging van het vaticaan. De „heilige oorlog“ tegen het communisme maakt meer en meer plaats voor dialoog en overleg. Dit werd onlangs nog aangetoond door het bezoek van Janos Kadar uit Hongarije aan Paulus VI.

De drie wereldmachten zoeken toenadering tot elkaar. Er zijn nog veel elementen van spanning, maar de lucht klaart reeds op. Wanneer consequent gestevend wordt in de richting van de ontwapening en een ethische politiek, dan kan de wereldbevolking de toekomst minder bezorgd tegemoet zien.

De kogel is nog niet door de belangenkerk, maar er is een gat gemaakt!

Geert GRUB, Kalmthout.

ONEERLIJK ?

*hoe oneerlijk is de enkeling
als hij
bewust van zijn medeplichtigheid
zijn geld laat renten op de bank
de bank die in amazonië
autostrada's trekt als een wig
door een indianencultuur*

*hoe oneerlijk is de enkeling
als hij
opdat zijn kruidenierszaak draaide
zijn klant napraat over viëtnam
de verloren oorlog aldaar
de kreuk in het yankeeblozen
het streven van rusland de beer*

*hoe oneerlijk is de enkeling
als hij
maatschappelijke druk van de kerk
tot de zijne maakt en zijn zoon
voor de zwijgende meerderheid
ten sakrament en huwelijk
voor kristus jesus' pastor dwingt*

*hoe oneerlijk is de enkeling
als hij
medehuuders genoegdoening geeft
en zijn flat weigert aan de tint
die niet blank is tot 't beenderbot
pontius-pilatus-echo
van een metamorf geweten*

*hoe oneerlijk ben ik elke keer
als ik
de enkeling de fouten aanwrijf
van omgeving en opvoeding
en wijs de drak de kop toedraai
en mijmer bij een glas chateau
over hoe 't is en zou kunnen*

DE VUYST Fernand.

INNERLIJKE TOMBOLA

De prijzen kunnen afgehaald worden iedere dag tussen 10.00 en 17.00 u, uitgezonderd de vrijdag in het secretariaat Onderbergen 51, 9000 Gent - Tel. 091/ 23.82.52.

NIEUWE UITGAVEN

Bij de vzw „VREDE“ verschenen zopas volgende nieuwe brochuren :

1. Gevolgtrekkingen na Helsinki door Robert De Gendt.
Socio-ekonomische gevolgen van de bewapeningswedloop en de ontwapening door Ignaas Lindemans.
Prijs : 60 fr. plus port.
2. De Libanese Crisis : oorzaken en evolutie door Herman Talloen.
Prijs : 100 fr. plus 15 fr. port.

Herman Talloen, assistent Arabistiek aan de Rijks Universiteit Gent, geeft ons in deze brochure een duidelijke kijk op de historische achtergronden van Libanon en de plaats van dit land in het Arabisch-Israëliësch konflikt. Na de interne konfliktstoffen van de Libanese socio-politieke structuren te hebben ontleed en de militaire en politieke evolutie te hebben geschetst geeft hij ons een beeld van de verschillende aspekten van de burgeroorlog, de buitenlandse inmenging en de resultaten van de interarabische akkoorden van Riyad en hun gevolgen. Deze interessante brochure is zeker onmisbaar voor al wie enig inzicht wil krijgen in de oorzaken en de evolutie van de Libanese crisis.

In voorbereiding.

Brochures over „Berufsverbote“ door Chantal De Smet ; „Het Noord-Zuid dialoog“ door Ernst Gülcher ; „Cuba“ (samen met Kriek) ; „Argentinië“ door Brigitte Van Maele en „Porto Rico“ (een document van de socialistische partij van dit land).

BIBLIOTHEEK

VREDE vzw is met een nieuw initiatief gestart. Onder leiding van een onzer jonge medewerkers wordt een gespecialiseerde bibliotheek uitgebouwd met boeken en documentatie over de internationale problematiek. Deze zal weldra ter beschikking staan van onze medewerkers en al de lezers van „VREDE“.

Vrienden die ons kunnen behulpzaam zijn met boeken e.a. uitgaven over hogergenoemd onderwerp zullen ons een buitengewone dienst bewijzen.

Deze kunnen afgegeven worden in sekretariaat Onderbergen 51, 9000 Gent.

VREDESINITIATIEVEN

Lezers die bij de inrichting van deze bibliotheek een handje kunnen toesteken zijn eveneens hartelijk welkom.

MEDEWERKERS

Vrienden die enkele uurtjes willen geven voor het vredeswerk o.m. bij vertalingen, tikwerk, administratie, adres-schrijver, samenstellen van brochuren zullen ons met deze een uitzonderlijke dienst bewijzen.

Kontakt kan opgenomen worden met ons sekretariaat Onderbergen 51, 9000 Gent of telefonisch 091/23.82.52.

EUROPESE VERKIEZINGEN

In hun uitgave „Informatie en argumentatie“ publiceren de Jong Socialisten een dossier over de Europese verkiezingen.

Prijs 50 fr. plus 10 fr. port door storting op prk. nr. 000-0304249-57 van de J.S., Keizerlaan 13, Brussel.

AANKONDIGINGEN

LEERMIDDELENDAG

Op 24 september e.k. organiseert de werkgroep Vredesopvoeding van Pax Christi Vlaanderen in samenwerking met Broederlijk Delen een LEERMIDDELENDAG in de gebouwen van UFSIA (Rodestraat), Antwerpen.

Bedoeling is leerkrachten kennis te laten maken met recent onderwijsmateriaal (boeken, lesschema's projecten, dia-reeksen, ...) en met een aantal opvoedingsmodellen. Inlichtingen en opgave bij : Vredesopvoeding - Leermiddelendag, Kleine Beerstraat 20, 2000 Antwerpen.

INTERNATIONALE STUDIE KONFERENTIE OVER EUROPESE VEILIGHEID IN MONDIAAL PERSPEKTIEF

(met bijzondere aandacht voor de houding van de Christenen op dit vlak) - georganiseerd door PAX CHRISTI, Leuven (K.U.L.) - 9 tot 11 september 1977. Deze konferentie dient om onderwerpen, zoals de bewapeningswedloop, ontspanning en geweldloze alternatieven uit te diepen en de discussie in Pax Christi en in andere organisaties daarover aan te vuren. Het is niet de bedoeling om tot besluiten of stellingnamen te komen. Belangstellenden zijn altijd welkom op het open plenum op vrijdag (20.00 u.). Wie de hele konferentie wil volgen, moet zich inschrijven (op voorhand) bij PAX CHRISTI : Kleine Beerstraat 20, 2000 Antwerpen (031/39.74.08).

BOEKHANDEL

DE FAKKEL

Pluimstraat 14, 8500 KORTRIJK
Tel. 056/ 22.13.16

Men vindt er de NIEUWSTE BOEKEN
en GROTE KEUS JEUGDWERKEN

Korting voor rechthebbenden

18 DAAGSE KULTURELE REIS

NAAR VIETNAM

Een unieke kans om nader kennis te maken met dit
land in volle heropbouw.

Vertrekdatum : 18 december 1977.

Prijs : 55.200 fr.

Nadere inlichtingen : „VOLKSTOERISME v.z.w.“
Erkende vereniging voor sociaal toerisme,
Stalingradlaan 78, 1000 BRUSSEL

De „Topboekhandel“
ALLE UITGAVEN
Meer dan 300.000 „pocket“
boeken in 6 talen

CORMAN

Ravensteinstraat 28-30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/ 511.67.29

Sociale Zetel :
Ad. Buylestraat 51
8400 OOSTENDE
Tel. 059/ 70.27.24

Kustlaan 169 en
Strandstraat 9
8300 HET ZOUTE
Tel. 050/ 60.18.28

Het boek dat u zoekt is
er. Zoniet CORMAN
zoekt en vindt.
M. CORMAN,
8400 OOSTENDE
Prk. 16.83.33

BOEKENFONDS MARNIX

Heeft steeds een uitgebreide keus van :

- Literaire
 - Wetenschappelijke
 - Politieke
- boeken.

Alsook :

- Engelse
(Penguin - Pelican...)
 - Franse
(Livre de Poche - 10/18...)
 - Duitse
(D.T.V. - Goldmann...)
- pocketseries.

AJUNLEI 18 - 9000 GENT
(evenwijdig met Veldstraat)

Tel. 091/ 25.10.92

Doorlopend geopend van 8.30 u. - 18.30 u.

VRIJE TOEGANG

ALLE GOEDE DINGEN BESTAAN IN 3

1. KWALITEIT

alleen grote merken :
PHILIPS - AEG - GRUNDIG - BAUKNECHT - SIEMENS - DUAL - BRAUN - TOSHIBA

2. PRIJS

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen in onze discount-afdeling.

3. SERVICE

eigen gespecialiseerde technische dienst, gegarandeerde herstelling van alle merken.

Stereo & Hifi
Kleuren TV
Huishoudapparaten

Electros

aan het stadhuis te Oostende.